

LETO XXV. — Številka 11

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Tržič — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sreda, 9. 2. 1972
Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredo in soboto.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Prešernovi nagrajenci za leto 1972

Pisatelj IVAN JAN je dobil Prešernovo nagrado za svojo knjigo *Dražgoška bitka*. Podeljuje mu jo vseh pet gorenjskih občin hkrati.

Akademski slikar IVE SUBIĆ si je Prešernovo nagrado zaslužil s 30-letnim ilustratorskim delovanjem. Podeljuje mu jo skupščina občine Škofja Loka.

Pisatelj LOJZE ZUPANC je prejel Prešernovo nagrado za zbirko povesti *Zlato pod Blešcem*. Podelila mu jo je skupščina občine Škofja Loka.

Profesor VIKTOR JESENİK je dobil Prešernovo nagrado za prevod antologije sodobne slovenske poezije v francoščino. Podeljuje mu jo skupščina občine Kranj.

Kranj, 8. februarja — Ob navzočnosti predstavnikov kulturnega in družbenopolitičnega življenja z vse Gorenjske so ob 18. uri v Prešernovem gledališču v Kranju podelili Prešernove nagrade za leto 1971. Na predlog žirije za podelitev Prešernovih nagrad v sestavi France Planina iz Ljubljane (predsednik žirije), Cene Avguštin (Kranj), Egidij Gašperšič (Radovljica), Kamilo Legat (Tržič), Janez Bedina (Tržič), Andrej Pavlovec (Škofja Loka), Anton Polenec (Kranj), Jože Šifrer (Jesenice), Franc Žvan (Jesenice), Ivan Ribič (Radovljica) in Lojze Filipič (Ljubljana) so vse gorenjske občine podelile Prešernovo nagrado pisatelju IVANU JANU. Pisatelju LOJZETU ZUPANCU in akademskemu slikarju IVETU SUBICU je nagrado podelila škofjeloška občinska skupščina. Profesorju VIKTORJU JESENİKU in muzejski skupini ANA BENEDETIČ, FRANC BENEDIK, LOJZE GOSTIŠA, MIRA MIHEVČEVA in MARTIN PREŠEREN je nagrado podelila kranjska občinska skupščina. Jeseniška občinska skupščina pa je podelila Prešernovo nagrado JAKU ČOPU.

Radovljiska občinska skupščina, ki je o predlogu za podelitev Prešernovih nagrad razpravljala na seji v ponedeljek, je sklenila, da se v imenu vseh gorenjskih občin podeli nagrada Ivanu Janu.

JAKA ČOP je prejel Prešernovo nagrado za življenjsko delo na področju fotografije. Nagrado mu podeljuje skupščina občine Jesenice.

ANA BENEDETIČ, FRANC BENEDIK, LOJZE GOSTIŠA, MIRA MIHEVČEVA in MARTIN PREŠEREN so dobili Prešernovo nagrado za moderno muzeološko prezentacijo NOB gradiva v Gorenjskem muzeju v Kranju. Podeljuje jim jo skupščina občine Kranj

Teden slovenske drame

od 7. do 13. februarja

ČETRTEK, 10. februarja, ob 19.30 — Jovanovič: **RAJ NI RAZPRODAN** — uprizori Mestno gledališče ljubljansko; ob 16. uri bo predstava za red **DIJAŠKI II**;

Petek 11. februarja, ob 19.30 — A. T. Linhart: **TA VESELI DAN** ali **MATICEK SE ŽENI** — uprizori SNG - Drama iz Maribora;

V današnji številki posebna kulturna rubrika Snovanja

jubilejna
mešanica
BRavo

ŠPECERIJA
BLED 15

**NAGRAJUJE Z
UŽITKOM IN
POČITNICAMI
NA MORJU**

JESENICE

● Danes popoldne bo v sejni dvorani družbenopolitičnih organizacij na Jesenicah seja izvršnega odbora občinske konference SZDL Jesenice. Na seji se bodo dogovorili o uresničitvi programa dela, ki so ga sprejeli na zadnji seji, o organizaciji razprave o spremembah statuta Socialistične zveze in razpravljali o nekaterih drugih vprašanjih.

● Na zadnji seji komisije za vzgojo in varnost v prometu so razpravljali tudi o poteku akcije Na cesti nisi sam po osnovnih šolah jeseniške občine. Ugotovili so, da poteka zadovoljivo in da se bodo pionirji iz osnovnih šol udeležili najprej tekmovanja med razredi, potem občinskega tekmovanja o varnosti v prometu, najboljši pa se bodo udeležili 4. republiškega tekmovanja pionirjev, ki bo 6. maja v Novi Gorici. Nekateri pionirji jeseniške občine pa se bodo udeležili tudi srečanja pionirjev-prometnikov, ki bo 3. junija v Murski Soboti. Lani je bilo v prometno akcijo vključenih 70 odstotkov jeseniške mladine, ugodne rezultate pričakujejo tudi letos. D. S.

KRANJ

● Danes popoldne se bosta na skupni seji sestala izvršni odbor občinske konference socialistične zveze in predsedstvo občinske konference zveze mladine Kranj. Oba organa bosta razpravljala o skupnem akcijskem programu, v katerem je predvideno izvajanje ustavnih amandmajev, priprave na volitve, odpravljanje socialnih razlik, družbenopolitično usposabljanje, sodelovanje v krajevnih skupnostih itd.

● Prihodni teden bosta komite občinske konference zveze komunistov in občinska konferenca socialistične zveze na ločenih sejah razpravljala o osnutku resolucije o razvoju gospodarstva in družbenih služb v kranjski občini za letos. A. Z.

RADOVLJICA

● Za člane občinskega sindikalnega sveta in za člane občinskih strokovnih odborov sindikata je bil v ponedeljek v Radovljici celodnevni seminar, ki sta se ga udeležila tudi Tone Kropušek in Bogdan Kavčič. Tone Kropušek je govoril o družbenoekonomskih izhodiščih ekonomske politike za letos in o nalogah sindikatov, Bogdan Kavčič pa o temeljni organizaciji združenega dela kot ustavni kategoriji. Na seminarju so razpravljali tudi o delovnih programih sindikata in o drugih organizacijskih vprašanjih.

● V petek popoldne bo na Bledu v okviru Gozdnega gospodarstva četrti seja centralnega sveta kmetov lastnikov gozdov. Pogovorili se bodo o usklajevanju nalog pri gospodarskem utrjevanju podeželja in o predlogu o ustanovitvi hranilno kreditne službe. A. Z.

ŠKOFJA LOKA

● Jutri, 10. februarja, ob 17. uri, bo član IS SRS Marjan Dolenc imel v dvorani skupščine občine Škofja Loka predavanje o monetarnih in ekonomskih gibanjih v svetu ter o vlogi in položaju Jugoslavije v teh gibanjih. Predavanje, ki ga organizirata občinski sindikalni svet in delavska univerza Škofja Loka, je prvo iz ciklusa šestih aktualnih strokovnih in družbeno političnih razgovorov, namenjenih vodilnim delavcem v gospodarstvu. (lg)

Pobratenje med Škofjo Loko in Seli

Odborniki skupščine občine Škofja Loka so na svoji zadnji seji prejšnjo sredo, 2. februarja, sprejeli predloga pobratenja s Seli na avstrijskem Koroškem. Poprej je predsednik skupščine Zdravko Krivna nanizal nekaj podatkov in osvetlil stike, ki več kot opravičujejo medsebojno zblizanje obeh komun.

Občina Sele meri 75,29 kvadratnih kilometrov. Slovenci so tu v veliki večini, vendar pa absolutno število prebivalcev sprico pomanjkanja zadovoljivih virov zasluska (industrije in obrti skoraj ni) maglo pada. Lani so našli

le še 845 ljudi. Težak položaj, v katerem se je znašla krajevna oblast z županom Hermanom Velikim na čelu, jo sili v odpiranje navzven, v iskanje stikov tostran Karavank pri rojstkih v Sloveniji. Pretekli dve leti sta minili v znamenju prijateljskega sodelovanja in večkratnih obiskov škočjeloške delegacije v Selih in Korošcev v Škofji Loki. Sodelovanje nameravajo poslej še okrepiti, in sicer predvsem na kulturno-prosvetnem ter športnem področju. Za slovensko manjšino, ki je kot otoček sredi avstrijskega »morja«, bo to nedvomno izrednega pomena. I. G.

Sklep o participaciji odložen

Kljub več pomislekom, ki so jih izrekli odborniki na ponedeljkovi seji skupščine skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj, so vendarle izglasovali sklep o prispevni stopnji za zdravstveno zavarovanje v letu 1972. Odborniki so glasovali za višjo prispevno stopnjo od lanske, to je za 7 odstotkov prispevka od osebnega dohodka, vendar pa so sklenili, da bodo o tej stopnji razpravljali še enkrat v marcu. Takrat bo verjetno že znano, ali bodo sproščena blokirana sredstva v višini 460 milijonov din. Če bo ta denar vrnjen socialnemu zavarovanju v gorenjski regiji, potem gorenjskega gospodarstva v letošnjem letu ne bo treba obremeniti z višjo prispevno stopnjo. Skupščina se je zavzela za to, da se skupščini SRS pošlje zahteva po deblokiranju omenjene vsote. Znano je, da se pripravlja zakon, po katerem naj bi se vsa sredstva blokirana v lanskem letu uporabljala za neporavnano bilanco federacije ali pa za brezobrestno republiško posojilo za dobo petih let.

Po finančnem načrtu sklada za leto 1972 in s sprejetim sklepom se bo povečala tudi stopnja prispevka od nesreč pri delu: prispevek bo večji zaradi sofinanciranja izgradnje kliničnih bolnišnic v Ljubljani in pa zaradi investicij v zdravstveno mrežo na Gorenjskem.

Skupščina je razpravljala tudi o predlogu o večji participaciji zavarovancev k stroškom zdravljenja. Odborniki pa so imeli glede participacije toliko pripomb, da jih bo treba posebej preučiti. Zato bodo o višini participacije sklepali še enkrat na prihodnji seji skupščine. Sprejeli pa so sklep o ukinitvi tako imenovane negativne liste zdravil (zdravila, ki se niso predpisovala na recept in jih je moral zavarovanelec v celoti plačati). Namesto tega je bila sprejeta lista 62 večino zelo dragih zdravil, ki jih bodo zavarovalci lahko odslej dobivali na recept, njihovo predpisovanje pa bo kontrolirala zdravstvena služba in pa služba socialnega zavarovanja.

L. M.

POSLANSKA PISARNA

USTAVITI DROBLJENJE ZEMLJIŠČ

● Poslanec republiškega zbora slovenske skupščine Martin Košir je postavil naslednji poslanski vprašanje:

»Ali izvršni svet in njegovi organi že pripravljajo vsebinske spremembe v sistemu dedovanja posebno glede dedovanja zemlje? Če te priprave že potekajo, me zanima, kako daleč so in kdaj bo o tej občutljivi problematiki možna javna razprava?«

Martin Košir je ti vprašanji postavil na podlagi javnih razprav o problemih naše vasi. V razpravah je namreč velikokrat slišati mnenja o drobljenju kmečkih gospodarstev in zemljiških posesti. O posledicah najbrž ni treba posebej govoriti. Znano je namreč, da prav drobljenje gospodarstev in zemljišč zavira razvoj in modernizacijo našega kmetijstva. Takšno stanje pa med drugim omogoča tudi sedanji sistem dedovanja, zaradi česar zemlja vse bolj prehaja v roke kmetom.

KAKO JE Z MLADINSKIM GLEDALIŠČEM V LJUBLJANI?

● O tem je na seji prosvetno kulturnega zbora republiške skupščine decembra lani spregovoril poslanec Jože Bohinc iz Radovljice. Dejal je, da smo v zadnjem času priča precejšnjim težavam pri financiranju mladinskega gledališča v Ljubljani. To ustanovo financira skupščina mesta Ljubljana. Poleg denarnih pa se to gledališče srečuje tudi s kadrovskimi težavami.

Zato je poslanec Jože Bohinc vprašal, če kulturna skupnost Slovenije predvideva za letos kakšna sredstva za sofinanciranje ali vsaj delno podporo za normalno dejavnost mladinskega gledališča.

Poudaril je, da ima mladinsko gledališče v slovenski skupnosti poseben značaj, saj ne deluje le v Ljubljani, ampak gostuje tudi v drugih krajih Slovenije. Tako to gledališče spodbuja k ustvarjalnemu delu mlade pionirske in mladinske igralske skupine po šolah in v kulturnih organizacijah po Sloveniji.

Zato je poslanec predlagal, da bi kulturna skupnost Slovenije in ljubljanska kulturna skupnost dali pobudo za sklenitev družbenega dogovora, s katerim bi se kulturne skupnosti v občinah obvezale, da bodo sofinancirale del programa mladinskega gledališča, namenjenega za gostovanje po Sloveniji. Tako pobudo pa naj bi podprla tudi zveza kulturno prosvetnih organizacij Slovenije, ki s svojim programom in delom prav tako spodbuja ustvarjalnost mladih.

Na obe poslanski vprašanji še nista bila dana odgovora, zato ju bomo objavili kasneje.

PROBLEMI STRAŽIŠČA IN ZALOGA

● Poslanska pisarna je v zadnjem času organizirala že več razgovorov s krajevnimi političnimi aktivci v kranjski občini o problemih, ki tarejo posamezne krajevne skupnosti. Takšni razgovori so bili v Podbrezjah, Dupljah in v krajevni skupnosti Huje, Planina, Čirče. Tudi za naprej pripravlja poslanska pisarna takšne sestanke na terenu, na katerih poleg poslancev sodelujejo tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občine.

Pred nedavnim pa sta bila takšna sestanka tudi v Stražišču in Zalogu.

V Stražišču so razpravljali o komunalnih delih v tem letu in urejanju komunalnih in drugih vprašanj do 1975. leto. V tej rubriki omenimo le to, da je za letos iz različnih virov predvideno za komunalna dela na območju Stražišča in okolice prek 5,6 milijona novih din in da bo do leta 1975, dan še večji poudarek reševanju tovrstnih problemov na tem področju kranjske občine.

V Zalogu pa so minulo nedeljo razpravljali o vodno-gospodarskih delih v krajevni skupnosti in o drugih vprašanjih tega kraja.

A. Zalar

Ljubljanska banka

Termopol ima vse možnosti za razvoj

V Termopolu najprej ustanovili strokovne službe — Nerešeno vprašanje prostorov

Ivan Ribič je bil rojen pred štiridesetimi leti v Celju. V Ljubljani se je izučil obrti in se še kot vajenec vpisal v srednjo tehnično šolo. Kasneje se je zaposlil v Iskrli. Pred nekaj leti je sodeloval v Iskrinem inženiringu v Bombayu v Indiji, potem pa je bil tri leta in pol delal v predstavnštvu Iskre v New Yorku. Od tu pa je pred dvema mesecema prišel na delovno mesto direktorja v Termopol v Sovodnjem v Poljski dolini. Zanimalo nas je, zakaj se je odločil za delo v obročnem in majhnem kraju v majhnem podjetju.

»V New Yorku sem spoznal predsednika škofjeloške občinske skupščine Zdravka Krvinu. Veliko mi je pripovedoval o Škofji Loki, raz-

voju občine in gospodarstva, med drugim tudi o Termopolu, kjer je bilo ravno tedaj razpisano mesto direktorja. Sit sem bil življenja v

velikem mestu in sem želel, da bi po vrnitvi v domovino živel v manjšem kraju. Zato sem se prijavil in bil sprejet. Seveda je na mojo odločitev vplival tudi podatek, da je industrija, ki se ukvarja s predelavo plastičnih mas, izredno konjunktorna in ima zato podjetje velike možnosti za razvoj.«

• »Česa ste se najprej lotili?«

»Največja slabost kolektiva je bila, da niso imeli strokovnjakov in strokovnih služb. Zato smo takoj ustanovili finančno, komercialno, tehnično in splošno službo. Vodijo jih strokovnjaki z visoko izobrazbo. Poleg njih pa smo zaposlili nekaj delavcev s srednjo šolo. Za začetek kar precej. Letos nameravamo zaposliti še dva komercialista in potem skladno s širjenjem podjetja več trgovskih potnikov. Razpisali bomo tudi več štipendij za dijake srednjih šol, ki so doma iz Sovodnja in okolice.

Drug velik problem podjetja je pomanjkanje prostorov. Stiskamo se v nekaj prostorih združnega doma in v nekdanji čevljarški delavnici. S kmetijsko zadruho smo se pogovarjali o izpraznitvi združnega doma, a nismo uspeli. Prav tako ni uspel referendum o priključitvi obrata Jelovice v Sovodnjo k Termopolu. Za silo smo si pomagali tako, da so nam gasilci odstopili dvorano v gasilskem domu, kjer že teče proizvodnja PVC oblog za avtomobile.«

• »Kakšno vrednost proizvodnje ste dosegli lani in kaj predvidevate za letos?«

»Lani je kolektiv Termopola izdelal za 5.846.000 dinarjev proizvodov, čeprav so v začetku leta planirali proizvodnjo v vrednosti 6.350.000 dinarjev. Vzrok za manjšo proizvodnjo je predvsem v slabi organizaciji poslovanja. Ob koncu leta pa smo že podpisali pogodbo s Tomosom iz Kopra za izdelavo PVC oblog za avtomobile v vrednosti 2.000.000 dinarjev. Za IMV Novo mesto pa obloge že izdelujemo in letos računamo na 1.500.000 din. prometa. Standardnih izdelkov kot so mape, koledarji, ovitki in drugo, pa bomo izdelali za 5 milijonov dinarjev. Zato mislim, da plan 10 milijonov bruto prometa za letos ni previsok. Pogovarjamo pa se tudi za izvoz avtomobilskih oblog za audi in renault. Vzorci smo že poslali in kupci so z njimi zadovoljni.«

• »Koliko je v Termopolu zaposlenih in kakšni so osebni dohodki?«

»Kolektiv ima sedaj 88 članov. Ker nismo rešili vprašanja prostorov, letos ne predvidevamo povečanja števila zaposlenih. Poprečni osebni dohodki so lani znašali 1120 dinarjev. Letos ne pričakujemo bistvenih sprememb. Odločili smo se namreč za gradnjo manjše proizvodne hale. Denar bomo zbrali sami, nekaj tudi na račun osebnih dohodkov. Delavski svet pa je sprejel sklep, da bomo vsak mesec delali po eno prosto soboto, zaslužek pa bomo namenili za novo halo.

L. Bogataj

Ivan Ribič, direktor Termopola

Iz Železarne

OMEJITEV ELEKTRIČNE ENERGIJE: prejšnji teden so morali v Železarni Jesenice omejiti porabo električne energije. Termoelektrarna Šoštanj, ki naj bi z novim agregatom ublažila pomanjkanje električne energije, je sicer pripravljena za obratovanje, vendar z obratovanjem ne more pričeti vse do tle, dokler bo živo srebro pod ničlo. Električno energijo so morali v Železarni Jesenice omejiti na električnih pečeh in na elektrožarilnih pečeh na Javorniku in predelovalnih obratih.

REKORDNA PROIZVODNJA: januarja so v treh obratih Železarne Jesenice presegli proizvodnjo. V obratu valjarne žice, martinarne in v hladni valjarni so dosegli rekordno proizvodnjo. V valjarni žice so januarja presegli planske obveznosti za 1000 ton in tako dosegli najvišjo mesečno proizvodnjo. Proizvedli so 10.000 ton. V hladni valjarni so dosegli 2600 ton proizvodnje, v martinarni pa 26.000 ton proizvodnje.

SEJA KOMUNISTOV: za torek, 8. februarja, so komunisti jeseniške Železarne sklicali konferenco v delavskem domu pri Jelenu. Razpravljali naj bi o kadrovski in organizacijski okrepitevi komunistov v Železarni in o aktivnosti komunistov.

TEČAJ ZA ŽERJAVOVODJE: kadrovski sektor jeseniške Železarne je na osnovi razpisa zbral kandidate za žerjavovodski tečaj. V tečaj se je vpisalo 37 kandidatov.

Mesec ugodnih
nakupov
v poslovalnicah
MURKE
v Lescah
Radovljici
na Bledu
in Jesenicah

mesec
od 15.2. do 10.3. 1972
murke

Planina čez 10 do 15 let

Sredi minulega leta se je na Planini pri Kranju začel uresničevati sklep kranjske občinske skupščine, da se bo v prihodnjih 10 do 15 letih stanovanjska gradnja nadaljevala na tem področju. Odobrenih je bilo okrog 35 hektarov zemljišča za okrog 4000 družbenih stanovanj oziroma 12 do 15 tisoč prebivalcev, kar je približno dvakrat več kot je imelo mesto Kranj prebivalcev pred vojno.

Za začetek gradnje je bilo najprej treba opraviti glavna komunalna dela: kanalizacija in vodovod. Oboje je bilo že v sedanjem naselju velik problem. Tovrstna komunalna dela sedaj potekajo po programu, začela pa se je tudi že gradnja sedmih stanovanjskih objektov, v katerih bo okrog 200 stanovanj. Ta stanovanja bodo vseljiva po programu še letos, medtem ko bo spomladaj stekla gradnja še treh stanovanjskih objektov, ki bodo vseljivi prihodnje leto.

Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj trenutno pripravlja predlog zadalnega načrta za okrog

1000 stanovanj na Planini. Razprava o njem se bo najbrž začela aprila letos. Zaradi povečanja števila prebivalcev na tem območju pa bo že letos zgrajena prva faza kotlarne, ki bo veljala okrog 6 milijonov novih dinarjev, predvidena pa je tudi izgradnja potrošniškega centra in 120 garaž. Nadalje so s podjetji Elektro, PTT in Vodovod tudi že podpisane pogodbe za komunalna dela v vrednosti 5,73 milijona novih dinarjev.

Tako bo Planina s postopno gradnjo stanovanj dobivala tudi povsem drugačni videz od sedanjega: urejeno in asfaltirano cestno omrežje, zelenice, prostori za otroke (igrišča oziroma peskovniki), parkirni prostori, trgovine, prostori za družbeno in družabno dejavnost s kino dvorano itd. Najpomembnejše pa je, da bo končno rešen problem z vodo in kanalizacijo. Hkrati pa načrtovalci že sedaj napovedujejo, da v urejenem naselju ne bo več prostora za različne provizorične garaže, drvarnice in podobno, ki jih je v sedanjem naselju kar precej.

A. Zalar

Ljubljanska banka

Vse večje zaostajanje

RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti sprejel spomenico o plačevanju dela v družbenih dejavnostih

Republiški odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije je 20. januarja na plenarni seji obravnaval predlog ukrepov družbenoekonomske politike na področju splošne kolektivne porabe za leto 1972, ki jih je sprejel izvršni svet SR Slovenije na seji 16. januarja in izdal spomenico o plačevanju dela družbenih dejavnosti v letu 1972.

Republiški odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije ugotavlja in se strinja z ocenami gospodarskih razmer, ki so zaradi nestabilnosti, visoke stopnje inflacije, nelikvidnosti in prekomerne porabe izredno kritične. Ne more pa se strinjati s predlogom izvršnega sveta o največ 95-odstotni realizaciji sklenjenih samoupravnih sporazumov družbenih dejavnosti, razen če bi bil tak sklep sprejet za vse delovne ljudi v Sloveniji.

Predlog izvršnega sveta pomeni, da bi za nekvalificirane delavce v proračunsko financiranih dejavnostih lahko zagotovili največ 874 dinarjev osebnega dohodka za delo v rednem delovnem času, medtem ko samoupravni sporazumi določajo 920 dinarjev mesečno (800 dinarjev kalkulativni osebni dohodek in 15 odstotkov na račun poprečnega nadomestila faktorja stimulacije v gospodarstvu). Če samoupravni sporazumi družbenih dejavnosti določajo na zahtevo verifikacijske komisije manjši osebni dohodek kot so ga zahtevali sindikati. Predlog izvršnega sveta to razliko še povečuje in nadomestilo za doseženi poprečni faktor stimulacije v gospodarstvu zmanjšuje od 15 na 10 odstotkov. Po podatkih za 11 mesecev lani znaša poprečni osebni dohodek pogojno nekvalificiranega delavca v gospodarstvu 1019 dinarjev, v družbenih dejavnostih pa 910 dinarjev ali 11 odstotkov manj. V šolstvu so bili osebni dohodki v poprečju za 12 odstotkov manjši kot v gospodarstvu, v kulturi za 20 odstotkov, v umetnosti za 7 odstotkov, v znanosti za 6 odstotkov, v zdravstvu za 10 odstotkov, v socialni zaščiti za 12 odstotkov itd. Če upoštevamo različno udeležbo nadurnega dela in različne delovne pogoje ter predvidevanje, da se bodo osebni dohodki v gospodarstvu povečali letos v poprečju na zaposlenega za 15,7 odstotka, ugotovimo, da bi zaostanek družbenih dejavnosti za gospodarstvom narastel najmanj na 15 odstotkov.

Republiški odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti zato predlaga popravek tega predloga izvršnega sveta SR Slovenije tako, da bi vzeli za izhodišče 920 dinarjev osebnega dohodka za nekvalificiranega delavca, kar bo tudi v skladu s samoupravnimi sporazumi. Sindikat tudi poudarja, da je tudi ta vsota v sedanjih razmerah zelo nizka. Potrebno je, da vse družbene, politične in samoupravne interesne skupnosti ter drugi plačniki dela družbenih dejavnosti in delavci družbenih dejavnosti ukrepejo vse, da bo vsak dinar zaslužen z delom in da bodo uveljavljene določbe samoupravnih sporazumov, ki priznavajo upravičenost delitve samo v skladu z izvršnim programom dela.

Ni sprejemljiv tudi predlog izvršnega sveta, da bi za sklade skupne porabe predvideli le stanovanjski prispevek in 600 dinarjev. Naredili bi veliko napako, če bi črtali sredstva za strokovno izobraževanje delavcev in družbeno prehrano. Merila samoupravnih sporazumov o osebnih prejemkih na račun materialnih stroškov je treba izvesti, prav tako merila o skladih skupne porabe (dnevnic 80 dinarjev, kilometrina 90 par, strokovno izobraževanje najmanj 1 odstotek in skupne in socialne potrebe delavcev 0,3 odstotka od neto osebnih dohodkov). Ker je znesek za rekreacijo predviden v razponu od 300 do 600 dinarjev, predlaga sindikat delavcev družbenih dejavnosti najmanj 400 dinarjev letno, za družbeno prehrano pa najmanj 40 dinarjev mesečno.

Iz neurejenega doma v brezplačno varstvo?

V radovljjski občini so lani namenili za razne oblike družbene pomoči socialno ogroženim občanom več kot 133.700 dinarjev. Pri tem pa ugotavljajo, da posamezne denarne pomoči še vedno niso zadostne in ne v skladu z življenjskimi stroški, razen tega pa se dobro zavedajo, da bodo morali v prihodnje reševati še druge probleme, ki bodo zahtevali še nova in nova sredstva. Že lani so povečali poprečne zneske denarnih pomoči, vendar bodo morali tudi letos računati na občuten dvig življenjskih stroškov.

STALNE POMOČI

Lani je znašala poprečna stalna pomoč ostarelim socialno ogroženim ljudem v radovljjski občini 201 din, pomoč mladoletnikom pa 130 din. Stalno pomoč je prejelo 15 mladoletnikov in 103 odrasli, nesposobni za delo. Prejemnikom stalne pomoči tudi vsako zimo namenijo dodatno pomoč za ožimnico. Tako so lani za stalne pomoči porabili 350.000 dinarjev.

Za pomoč žrtvam fašizma so lani namenili 5000 dinarjev, enkratno denarno pomoč pa so delili v 51 primerih, kar jih je veljalo skupno 20.000 din.

OSKRBNINE PO ZAVODIH IN DOMOVH

Oskrbnine za socialno ogrožene, ki prebivajo v zavodih za ostarele, se stalno večajo. V radovljjski občini so ob začetku leta predvidevali, da bodo za oskrbovance iz radovljjske občine, ki so po domovih na Gorenjskem, porabili 460.000 din, vendar je vsota zaradi povečanja oskrbnin narasla na 570.000 din. V zavodih imajo 57 oskrbovancev, od tega 6 v zavodih za duševno prizadete. Za 30 oskrbovancev plačujejo vso oskrbnino, 27 oskrbovancev pa oskrbnino delno plačuje z lastnimi dohodki. 24 oskrbovancev dodajajo v radovljjski občini še dodatnih 50 dinarjev za posebne potrebe.

Za tiste oskrbovance iz radovljjske občine, ki so v domu dr. Franceta Berglja na Jesenicah, bodo morali plačevati še nekaj dodatnega denarja, ki bo namenjen za obnovo doma. Izračunali so, da zdaj znaša dnevna oskrbnina za oskrbovanca v zavodu ali domu za ostarele od 34 do 54 dinarjev.

MLADINA V ZAVODIH

37 otrok in mladoletnikov iz Radovljice je zdaj po zavodih, večina izmed njih zaradi tatvin po turističnem Bledu ali Bohinju, 28 otrok pa je duševno zaostalih. Po sklepu sodišča so poslali v zavode 7 mladoletnikov, po odločbi oddelka za družbene službe pa dva mladoletnika. Ob tem so socialni delavci na občini veseli in zadovoljni, ker so lani uspeli najti zaposlitev za 10 otrok, ki so preživljali svojo mladost v vzgojnih zavodih in so se pozneje z veliko volje in tr-

da le uspeli vključiti v normalno življenje.

REJNIŠTVO IN SKRBNISTVO

Lani je odšlo v rejo 15 otrok, za dva otroke pa so starši sami predlagali rejništvo. Najnižja rejnina je znašala 240 dinarjev, najvišja pa 600 dinarjev. Najvišjo so prejeli tisti ljudje, ki so vzeli v rejo hudo prizadete otroke. Za predšolske otroke znaša rejnina 350 dinarjev, za šolske od 400 do 600 dinarjev.

Ob primerih rejništva se vedno prizadevajo, da bi otroke, ki iz kakršnegakoli vzroka ne morejo več živeti pri domačih, raje oddali v rejo kot v zavod, ker se zavedajo, da na otroke in na njegov razvoj vpliva bolj primerna družina kot varstvo v zavodih.

PREDLOG, VREDEN POSNEMANJA

Na oddelku za družbene službe v Radovljici niso pozabili tudi na redne mesečne pomoči tistim družinam, katerih oče je odšel na službeno vojaškega roka in zato nimajo rednih dohodkov za

preživljanje. Njim so lani namenili od 200 do 300 dinarjev mesečno.

Pripravljajo tudi predlog, da bi omogočili brezplačno varstvo vsem tistim otrokom, katerih starši nimajo zadostnih dohodkov, da bi za svojega otroka plačevali redno oskrbnino v vzgojno varstvenih ustanovah. Brezplačno varstvo naj bi letos omogočili 25 socialno ogroženim otrokom. Ta predlog, ki je vreden posnemanja, bodo predložili v obravnavo od bornikom občinske skupščine.

PROBLEM ALKOHOLIZMA

Prizadevajo si, da bi preuredili vzgojno varstveno ustanovo v Radovljici in zdravstveni dom, ki je v obupnih razmerah. Premišljujejo o novem domu za ostarele, ki bi ga v Radovljici potrebovali.

V Radovljici imajo tudi klub zdravljenih alkoholikov, v katerega je vključenih okoli 24 oseb, ki so se zdravili zaradi alkoholizma. Upajo, da se bodo vanj vključili tudi vsi ostali zdravljeni alkoholiki in da bodo problem vsaj deloma omilili, saj znaša samo dvomesečno zdravljenje alkoholika več kot pol milijona S dinarjev.

Tudi v Radovljici imajo stalne težave s priseljenci, ki se zaposlujejo v občini, a nimajo niti najnujnejšega za življenje. Najhuje je za priseljence prav stanovanjski problem.

D. S.

Borci 31. divizije!

Borce 31. divizije (Gradnikove, Prešernove in Vojkove brigade ter drugih enot divizije) vabimo z njihovimi svojci vred na tradicionalno tovariško srečanje, ki bo letos v Domu JLA v Ljubljani, 4. marca ob 19. uri.

Odbor borcev 31. divizije

Popravek

V 9. številki Glasa je na 2. strani v sestavku pod naslovom Pred krajevnimi konferencami ZBZ NOV, ki nam ga je poslal naš dopisnik Srečko Sorli, po moji krivdi in nepazljivosti prišlo do hude napake. Predzadnji odstavek se pravilno glasi: »Iznesene so bile tudi misli o tesnejšem sodelovanju organizacij ZBZ NOV in ZK, pri tem pa bi bilo potrebno osvetliti nekatere pojave o

izključitvah in izbrisih članov ZBZ NOV iz ZK, krajevne organizacije pa naj bi preučile te primere in tudi predlagale za sprejem v ZK delovne in predane člane ZBZ NOV« in ne »... bodo skušali ugotoviti, zakaj so v zadnjem času člani občinskega odbora ZBZ NOV izstopali ali bili izključeni iz ZK«. Za napako, ki je nastala ob prirejanju članka, se opravičujem bralcem, tov. Sorliju, občinski mu odboru ZBZ NOV Jesenice in občinski konferenci ZKS Jesenice.

Darinka Sedej

Kako potekajo Prešernova slavlja na področju kranjske občine?

V petek, 4. t. m., je bila ob zares številni udeležbi kranjskega kulturnega občinstva odprta v Prešernovi hiši razstava slovenskih reproduciranih ponatisov. Videli smo v zvestih fotoprintih skoro vso najbolj žlahtno literaturo, ki jo je kdajkoli napisalo slovensko pero, od Trubarja do Ketteja, Cankarja, Kosovela in Bora.

Istega dne je bila v galeriji stare Mestne hiše odprta razstava prekmurskih likovnikov. V renesančni dvorani v prvem nadstropju pa je priznani skladatelj Peter Lipar s koncertom svojih del slavil 40. obletnico svojega umetniškega delovanja.

V soboto, 5. t. m., je bil v združenem domu na Primorskem izjemno lep Prešernov večer. Pevski zbor domače Svobode je zapel vrsto pesmi na Prešernova besedila, gostje z Bele pri Predvoru pa so izvajali pretresljiv recital »Prijazna smrt, predolgo se ne mudi!«. Razveseljivo dejstvo pa je, da je bila dvorana polno zasedena od

občinstva, ki je nenavadno zbrano sledilo programu.

V nedeljo, 6. t. m., je moški pevski zbor z Bele gostoval v Predvoru. Kulturni dom je bil to pot zaseden do zadnjega prostora. Prešernovo slavlje je tako združilo obe veliki letoviški vasi pod Zaplato.

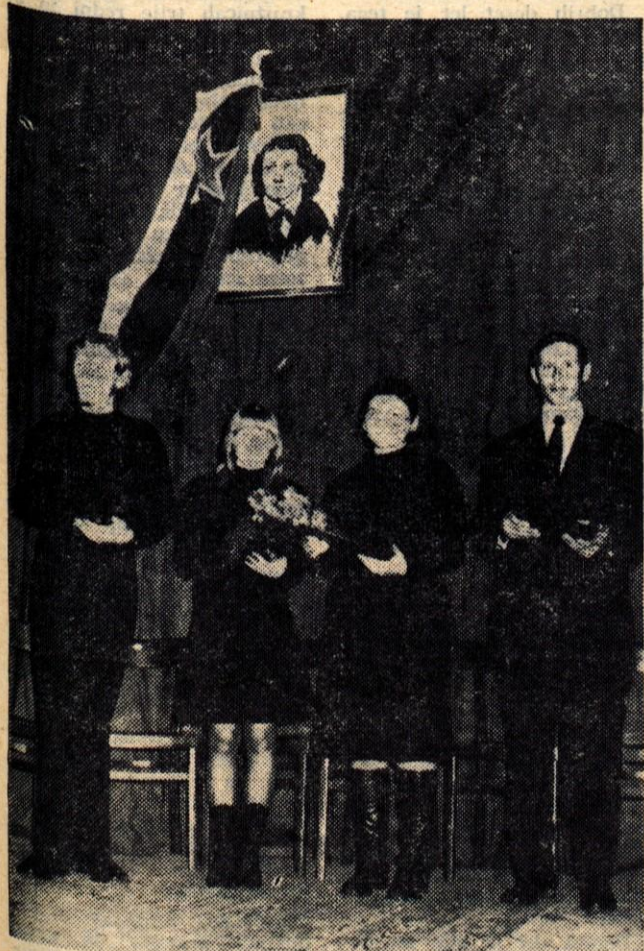
Istega dne je tudi kulturno umetniško društvo »Storžič« na Kokrici priredilo Prešernov večer. Poleg domačega pevskega zbora je v sporedu sodeloval kulturni aktiv z Bele. Domačini so ob tej priložnosti počastili tudi 50-letnico tovariša Franca Šmuka, predsednika KUD na Kokrici. Vsekakor pa je priložnostna likovna razstava slikarja Lojzeta Dežmana (9 slik v olju) in kiparja Ivana Bruna (7 reliefov v javorjevem, jesenovem in hrastovem lesu) obogatila kulturni praznik na Kokrici. — Prav bi bilo, če bi slikarski samorastnik Lojze Dežman, ki ima za seboj že sedem razstav, pokazal svoja dela tudi v Kranju v galerijskih prostorih Prešernove hiše. **Č. Z.**

KOROSKI VEČER V RADOVLJICI — Ob slovenskem kulturnem prazniku je bila v petek ob 19.30 v dvorani radovljiške graščine zanimiva prireditev z naslovom Koroški večer v Radovljici. Na prireditvi je nastopil moški pevski zbor SPD Kočna iz Sveč na Koroškem. Recitatorska skupina delavske univerze pa je pripravila celovečerni recital poezije in proze sodobnih koroških avtorjev. Nekateri od njih so si prireditev tudi sami ogledali. Na sliki pevski zbor Anton Tomaž Linhart iz Radovljice, ki je tudi nastopil na prireditvi Koroški večer.

V galeriji kranjske Mestne hiše so pretekli petek, 4. februarja, zvečer odprli razstavo likovne skupine DHLM (Danč, Huko, Logar in Mesarič) iz Murske Sobotice. Prireditelj kulturnega dogodka je Gorenjski muzej Kranj. (-lg) — Foto: F. Perdan

Na predvečer obletnice Prešernove smrti je kulturni aktiv z Bele pri Predvoru v renesančni dvorani stare mestne hiše (Gorenjski muzej) v Kranju priredil spominski recital z naslovom »Prijazna smrt, predolgo se ne mudi!«. Dan poprej so Beljani nastopili tudi na Kokrici. Obe predstavi sta bili dobro obiskani. (-lg) — Foto: F. Perdan

Osrednja knjižnica Kranj, Gorenjski muzej in Cankarjeva založba so ob izidu reproduciranega ponatisa Poezije doktorja Franceta Prešerna iz leta 1847 pripravili razstavo slovenskih reproduciranih ponatisov. Fotografijo smo posneli na otvoritvi minuli petek ob 18. uri v Prešernovi hiši v Kranju. (-lg) — Foto: F. Perdan

Središče likovnikov na Jesenicah

Po sobotni otvoritvi razstave jeseniških likovnikov, ki so združeni v likovno sekcijo DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar, so se jeseniški slikarji skupaj s predstavniki likovnih sekcij Slovenije, Moderne galerije iz Ljubljane in Gorenjskega muzeja iz Kranja zbrali na sestanku in razpravljali o predlogu nekaterih likovnih skupin Slovenije in o pobudi Moderne galerije iz Ljubljane, da bi se vsi slovenski likovniki med seboj bolj povezovali, bolje sodelovali in ustanovili likovno središče kot center likovne umetnosti na Slovenskem. Namen ustanovitve središča likovne umetnosti pa ni le v tem, da bi se slovenski likovniki — amaterji med seboj bolj spoznavali in strokovno usposabljali, ampak tudi v tem, da bi z novim središčem lahko opazovali razvojno pot posameznih nadarjenih likovnikov in ne nazadnje, da bi likovna umetnost dobila tisto svojo vlogo in mesto v naši družbi, ki ji pripada. Slikarji — amaterji tako ne bi ustvarjali in živeli le v okviru svoje skupine, z likovnim središčem bi jim nudili možnost, da bi se lahko predstavili slovenskemu človeku, ljubitelju likovne umetnosti.

Nekatere likovne skupine so zato predlagale, da bi ustanovili tak center na Jesenicah. Predlog so utemeljile z več ugotovitvami: jeseniška likovna sekcija DOLIK

deluje nepretrgoma že 26 let, vsako leto priredi od 16 do 20 kvalitetnih likovnih razstav, člani stalno gostujejo doma in v tujini, skupina je doslej zelo dobro sodelovala z nekaterimi likovnimi sekcijami v Sloveniji, člani tesno sodelujejo tudi s slikarji iz zamejstva. Razen tega pa jeseniški slikarjem — amaterjem stalno pomagajo trije akademski slikarji in kiparji, ki živijo na Jesenicah: Torkar, Čeh, Savinšek.

Razpravo o ustanovitvi središča likovnikov na Jesenicah sta podprla tudi predstavnika Moderne galerije iz Ljubljane in Gorenjskega muzeja iz Kranja. Tovariš Križnik je dejal, da je ustanovitev takega centra na Slovenskem še kako potrebna in da likovna umetnost danes še ne zavzema tistega mesta v naši družbi, ki ji upravičeno pripada, direktor Gorenjskega muzeja iz Kranja tovariš Cene Avguštin pa je dejal, da je zamisel, da bi slikarje, ki kažejo kvalitetne poskuse usmerjali v eno ali več središč, nujno potrebna uresničitev in zato zasluži vso pohvalo.

Jesenicam se torej obeta središče, ki bo še bolj bogatilo že tako bogato tradicijo jeseniških likovnikov in jeseniško kulturno življenje nasploh. Vsekakor pri tem gradnja primerne paviljone ne bi smela predstavljati prav nobenega problema.

D. S.

Razstava nagrajencev

Včeraj, 8. februarja, popoldan so v prostorih Ljudske knjižnice odprli zanimivo razstavo vseh doslej izdanih romanov, povesti in novel letošnjih škofjeloških dobitnikov Prešernove nagrade, pisateljev Ivana Jana in Lojzeta Zupanca, ter številnih literarnih del, ki jih je likovno opremil tretji loški nagraje-

nec akademski slikar Ive Šubic. Obiskovalci prikaza Šubičevih risb, s katerimi so prav zadnje dni ovešene stene galerije na loškem gradu, bodo ob tem lahko primerjali, kakšna je ilustracija v originalu in kakšna je potem, ko jo ponatisnejo v knjigi. Razstavo nameravajo zapreti konec tedna. (—lg)

Zdaj je v radovljjski občini poleg knjižnice v Lescah najbolj urejena osrednja knjižnica v Radovljici — Foto: F. Perdan

Knjižničarstvo v radovljjski občini

Poleg osrednje knjižnice v Radovljici, ki je pred nedavnim dobila nove prostore, deluje v radovljjski občini še 14 podružničnih knjižnic na Bledu, v Lescah, Begunjah, Kropi, Podnartu, Stari Fužini, Bohinjski Bistrici, Srednji vasi, Gorjah, Zasipu, Kamni gorici, Mošnjah, na Brezjah in na Gorjušah. Vse te knjižnice imajo 39.300 knjig, lani pa so jih izposodili 57.100. To pomeni, da prebivalci radovljjske občine radi segajo po knjigah in obiskujejo knjižnice. Med knjižnicami, ki imajo največjo zalogo so Radovljica (10.600 knjig), Bled (8000) in Lesce (4500). Vse druge knjižnice so manjše in zalogo do-

polnjujejo s potujočo knjižnico. Slednja ima zdaj 3400 knjig.

Dobrih deset let je tega, ko so v enotno mrežo vključili vse ljudske knjižnice v občini. Pred tem so namreč vsake knjižnice nekako životarile pri prosvetnih društvih.

Trenutno pa sta na področju knjižničarstva v radovljjski občini dve težavi. Če odštejemo prizadevanja, da bi v prihodnjih letih povečali nabavo novih knjig, potem so to kadri in prostori. Pred leti je nabava knjig precej upadla in šele lani, ko je kulturna skupnost dodelila knjižnicam enkrat več sred-

stev kot prejšnje leto, so nabavo lahko povečali.

Trenutno so zaposleni v knjižnicah trije redni in 14 honorarnih delavcev. V prihodnje imajo v programu, da bi dobili strokovno usposobljene delavce najprej v Lescah in nato še na Bledu. Potrebno bi tudi strokovnega delavca za potujočo knjižnico. Vendar kot sami pravijo, so izgledi, da bi uresničili ta program za zdaj majhni. Glavna težava so predvsem sredstva.

Se večji pa so problemi glede prostorov. Najslabše prostore imajo trenutno na Bledu, v Begunjah in tudi v Zasipu. Na Bledu, kjer na leto izposodijo okrog 14 tisoč knjig, je knjižnica stisnjena v dve majhni sobi. Bilo je že več predlogov, da bi rešili ta problem. Zdaj se dogovarjajo o odkupu vile Valenta. Vilo naj bi odkupila občinska skupščina. V knjižnici pa pravijo, da malo upajo, da bo ta varianta kaj kmalu uresničena.

Podobno pa je tudi v Begunjah, kjer je knjižnica v provizorično zaprti verandi in kjer so razmere za normalno delo tako rekoč nemogoče. Pa vendar v tem kraju na leto izposodijo okrog 3400 knjig. V Zasipu pa so pred leti knjižnico iz prijazne sobe prestavili v kuhinjo kulturnega doma.

Sodelavci knjižnice v Radovljici pravijo, da glede teh problemov sami ne morejo ničesar ukreniti. Odvisni so od sredstev, od prizadevanosti krajevnih organizacij in včasih tudi od dobre volje posameznikov na terenu.

Ljubljanska banka

Načrti gorjanske folklore

Folklorna skupina Gorje pri Bledu, ki deluje v okviru DPD Svoboda Gorje, letos praznuje 10-letnico delovanja. Ker se je pred nedavnim razširila vest, da je ta folklorna skupina razpadla, vendar se je kasneje izkazalo, da to ni res, smo obiskali vodjo skupine, 20-letno Danico Mandeljc iz Spodnjih Gorij.

»Večina folklornih skupin ima v jesenskih in zimskih mesecih težave, ker se starejši pari največkrat prav ta čas poslovijo. Lansko jesen smo izgubili pet starejših

parov, ki pa smo jih kmalu nadomestili z novimi. Tako je v naši folklorni skupini trenutno 12 parov (in trije člani ansambla) poprečna starost skupine pa je 20 let.«

»Kakšni so vaši načrti za prihodnje?«

»Zaradi pomladitve imamo trenutno vsak teden dvakrat vaje v dvorani kulturnega doma. Do sezone bomo naštudirali program, potem pa upamo na nastope na Bledu in na različna gostovanja. Prejšnja leta smo že gostovali v Italiji, Avstriji in v Srbiji. Redne prijateljske sti-

ke pa imamo z mestom Vardol. Posebnih načrtov torej nimamo. Prepričana pa sem, da bomo imeli prihodnjo sezono dosti nastopov in da bodo z nami povsod, kamor nas bodo povabili, zadovoljni.«

»In s kakšnimi težavami se srečujete pri delu?«

»Poleg odhajanja starejših plesalcev imamo največ težav z nošami in zaradi zaposlenosti plesalcev. Plesalci, člani naše folklorne skupine so doma iz spodnjih in Zgoranj Gorij, Rečice, Zasipa

itd. Večina so delavci, med njimi pa so tudi kmetovalci in šolarji. Skratka, smo precej pisana družina, ki jo je včasih težko dobiti skupaj, posebno, kadar smo za nastop obveščeni zadnji hip. Upamo pa, da tudi letos pri tem ne bomo imeli posebnih težav.«

Danica, ki je bila na posebnem seminarju za folklor v Ljubljani, je tudi povedala, da jim pri nabavi noš veliko pomaga društvo v Gorjah in da bo folklorna skupina letos prvič nastopila za 8. marec.

A. Z.

A. Zalar

Pomenki o Mengšu in njegovih ljudeh

Doktor Prežir

Ker je včeraj minila obletnica smrtnega dne prvaka slovenskih poetov — naj bo zato tudi tale zapis posvečen njegovemu spominu.

Le odkod pa tole ime »doktor Prežir«? Leta 1885 je pisatelj Janez Trdina v okviru svojih bajk in povesti o Gorjancih napisal tudi »bajko« Doktor Prežir.

ZIVA LEGENDA

Razložil pa je Trdina sam to čudno obliko Prešernovega imena takole: »V bajki pripovedujem dolensko legendo o Preširnu in Juliji. Vpletel sem tudi resnične prigodbe in reči iz njegovega in njenega življenja. Ime mu je popačila moja preprosta pripovedovalka Jera v Prežir, ker tukajšnji ljudje ne poznajo pridevnika preširen.«

Trdina je bil — to smo že povedali — eden prvih slovenskih izobražencev, ki je Prešerna postavil tudi javno na prvo mesto našega slovenskega. Zato se res ne smemo čuditi, da je še v svojih poznejših letih rad zbujal spomine na svoje mladostno srečanje s pesnikom. Zanimala pa ga je tudi osebnost njegove Julije — prav zaradi nje je nekoč pripotoval v Novo mesto, da bi jo osebno spoznal.

Seveda je v času Trdinovega stalnega bivanja med Dolenjci Julija že davno spala na šmihelskem pokopališču. A spomin nanjo je bil med Novomeščani še nenavadno živ.

Zato je naš mengeški rojak takoj po preselitvi v dolenske kraje poiskal družbo, ki je vedela marsikaj povedati o Preširnu in njegovi izvoženki.

Te pripovedi pa so tako toplotno sočustvujoče s Prešernom in njegovo Julijo, da jih moramo vsaj v izvlečkih povedati širši Glasovi družini. Gorenjcem bo gotovo ljubo slišati, kako so Dolenjci že v prejšnjem stoletju oboževali našega Vrbana.

Pripoved preproste dekle Jere pa nam tudi odstre neprijazno tenčico, skozi katero že celo stoletje in več gledamo na Julijin značaj. Jera nam Julijo pokaže v dosti lepši luči, kot smo jo navedeni gledali. Sicer pa je tudi prvak naših prešernoslovcev dr. France Kidrič rekel, da bo treba ublažiti marsikatero pretrde črte, ki jih je vrisala v Julijino podobo ozkosrčnost, nerazumevanje in eno-

stranska privrženost njenih sodobnikov. Nekritične današnje prešernoljube utegnejo strezniti tele Kidričeve besede:

»Dejstvo je, da se Prešeren Juliji ni dopadel, kakor že pred Julijo raznim dekletom ne, ki so bile sicer njemu všeč. In nikdo ni upravičen, da bi Juliji zaradi tega bral levite, kajti pesniški talent le ni tista sila, zaradi katere bi se bilo dolžno njegovemu nositelju ukloniti vsako dekle.«

Tako odločno je zavrnil Kidrič očitno zmotno mnenje slovenskega občestva o Juliji Primčevi. In spet je bil Trdina še pred njim: v »bajki« o doktorju Prežirju je o »pesnikovi milici« nanizal mnogo dobrih besed o otoni novomeški gospe Juliji pl. Scheuchenstuelovi...

PREŠEREN IN TRDINA

To, da se je gimnazijec Drnavov Janez osebno poznal s pesnikom Prešernom, smo že zapisali. Zdaj je naša naloga, da še z nekaterimi dejstvi podpremo verodostojnost ali zanesljivost Trdinovih pričevanj o Preširnu.

Kot študent na Dunaju je skrbno zbiral podatke o pesnikovem človeškem liku, in sicer od tovarišev, ki so Prešerna bolje poznali. Leta 1857, ko je bil že profesor na Reki, je Trdina obiskal Prešernovo ožjo domačijo. Takrat se je na Bledu za dalj časa naselil pri pesnikovem soimenjaku in resničnem prijatelju Francetu Prešernu, »ta bogatem bratrancu«. Ta je vedel o pesniku marsikaj povedati, posebno mnogo življenjskih podrobnosti.

V Novem mestu je Trdina prijateljeval z doktorjem Andrejem Vojsko, ki je poznal Prešerna še iz Ljubljane; z očetom Antonom pa ga je leta 1847 videl v Naklem, kjer so bili vsi skupaj na gostiji pri župniku Blažu Blazniku. Seveda je bilo v Novem mestu tedaj mnogo sodnikov in drugih uradnikov, ki so bili Prešernovi znanci še iz Ljubljane. Poznali pa so dobro tudi gospo Julijo in njenega soproga oblastnega Scheuchenstuela. Torej virov za svojo pripoved o doktorju Prežirju in njegovi milici je imel Trdina dovolj pri roki. Zato pripovedi — pa čeprav je le »bajka« in »legenda« — lahko damo vero.

(Se bo nadaljevalo)

Črtomir Zorec

Delavske univerze na Gorenjskem

Radovljiška posebnost - kulturna vzgoja

Radovljiško delavsko univerzo so tako kot vse delavske univerze v Sloveniji ustanovili 1959. leta. Po združitvi delavske univerze z Bleda, iz Bohinja in Radovljice so v radovljiški občini dobili eno ustanovitve do danes svoje samo univerzo, ki ima od prostore v stari graščini.

Delavska univerza v Radovljici je razširila svojo dejavnost predvsem v zadnjih nekaj letih. Pri tem se je najbolj povečalo število oddelkov za odrasle: delovodska šola, osnovna šola in komercialna šola. Več kot 200 slušateljev obiskuje te oddelke, kar je vsekakor zelo dober uspeh.

V svoj program na delavski univerzi vsako leto vključijo jezikovne in strojepisne tečaje, ki jih organizirajo tudi na Bledu in v Bohinju. Pri učenju tujih jezikov, med katerimi prevladujeta nemščina in italijanščina in delno angleščina, uporabljajo izključno le sodobne metode poučevanja in vsako leto obiskuje te jezikovne tečaje okoli 150 slušateljev.

Tudi pri pouku strojeписа beležijo zadovoljive uspehe. Imajo svojo strojepisnico in v zadnjih letih priredijo vsaj štiri tečaje strojeписа na leto. Letos so stopili korak dalje, ko so uvedli poseben tečaj strojeписа za učence višjih razredov osemletke. Te tečaje obiskujejo večinoma dekleta in so vedno zelo dobro obiskani.

V samem mestu in po okoliških krajih potekajo redno tudi šiviljski tečaji, radi pa bi za žene pripravljali tudi gospodinske tečaje, a še nimajo zanje primernih prostorov.

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

Tako kot povsod drugod na Gorenjskem, tako so tudi v Radovljici v okviru strokovnega izobraževanja še prav vsako leto doslej organizirali tečaje varstva pri delu, tečaj higienskega minimuma, tečaje za kurjače, razna predavanja in seminarje za turistične delavce itd.

DRUŽBENO IZOBRAŽEVANJE

Na področju družbenega izobraževanja si prizadevajo, da bi vsako leto uresničili program, ki so ga sestavili v sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami v občini. Zal ugotavljajo, da programa nikoli povsem ne uresničijo. Uspe jim organizirati poprečno do dva oddelka politične šole, morda priredijo še občasna predavanja za člane osnovnih organizacij ZK ali posebne seminarje za vodstva političnih organizacij. In to je tudi vse.

V zadnjih letih so posvetili še posebno skrb vikend se-

minarjem za mladino v mladinskih organizacijah. Ti seminarji so bili dobro obiskani, a so jih zdaj večinoma že opustili, ker zanje porabijo preveč denarja.

KULTURNO-ESTETSKA VZGOJA

Posebna značilnost radovljiške delavske univerze, posebna in predvsem zelo dobrodošla in zaželena, je kulturno-estetska vzgoja. V graščini, kjer ima delavska univerza svoje prostore in ki zadoščajo za obseg sedanje dejavnosti, imajo majhno dvorano, ki sprejme največ 140 ljudi. Tu prirede okoli 10 likovnih razstav na leto, ki so izredno dobro obiskane, saj je ob vseh otvoritvah razstav tudi nastop priznanega umetnika, bodisi glasbenega izvajalca ali kulturne skupine. Prav s tem so se zelo uveljavili in radovljiško občinstvo jih za to novost vestno nagrajuje s svojo prisotnostjo. Prav ob vseh pomembnejših kulturnih praznikih na delavski univerzi poskrbijo za nastop kvalitetnih zborov ali

prirede klavirski ali komorni koncert.

FINANCIRANJE

Dejavnost delavske univerze v Radovljici je do zdaj sofinancirala temeljno izobraževalna skupnost, letos pa so predlagali skupnosti, da bi namenila denar za polovico osebnih dohodkov zaposlenih na delavski univerzi. Vendar naj bi potem kulturno-estetsko vzgojo obdržali in jo izvajali za dejanske stroške. Tako za letošnje leto predvidevajo, da bi temeljno izobraževalna skupnost prispevala 100.000 dinarjev, kulturna skupnost 35.000 dinarjev, vso ostalo razliko do 600.000 dinarjev, kolikor bo znašalo letošnja realizacija, pa bi prispevali sami.

V Radovljici niso zaskrbljeni, da bi število slušateljev na področjih izobraževanja upadlo. S svojim sistemom izobraževanja nudijo dovolj možnosti za dodatno izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje, razen tega pa se sami občani dovolj dobro zavedajo, kaj pomeni pridobljena kvalifikacija, končana srednja ali osnovna šola.

Ljubljanska banka

Poskrbimo za varnost na cesti v pustnem času

Bliža se pustni torek, čas veselih in šegavih iger otrok na cesti in s tem povečana nevarnost za male pravljичne osebe. Če zasledujemo prometne nesreče otrok, zasledimo, da naraste število nesreč v pustnih dneh.

Pogosto je vzrok v tem, da otrok slabše vidi skozi pustno masko. Njegova pozornost za okolico je zmanjšana zaradi otroškega vrišča in za verovanosti v igro.

Satrsi pri oblačenju otrok za pustni torek ne mislite samo na to, kako bo vaš otrok lep in izviran, mislite tudi na to, da se bo vrnil živ in zdrav. Zato mu na obraz ne dajte maske, ampak ga poslikajte pač kostimu primerno. Pri tem uporabite svoje kozmetične barve in ne vodenih ali kakih drugih barv.

Če gre otrok na cesto z masko čez obraz, ne vidi več kot samo delček poti pred seboj in ne vidi nevarnosti, ki mu preti. Poleg tega se otrok pod masko segreje. Ker mu je le prevroče, se otrok odkrije in se prehitro ohladi. To lahko vodi v bolezen.

Če gre na cesto večja skupina pustnih šem — otrok, morda iti z njimi tudi odrasla oseba, ki jih opozarja na bližajoče avtomobile.

Vsi, ki vozite v teh veselih dneh po naših cestah, mislite na to, da so v teh dneh na naših cestah, vesele gručice otrok, ki so čisto pozabili na svojo varnost, saj mislijo le na igro in zavzeto gledajo druge maske ali nenadoma skočijo čez cesto za kavbojem.

dr. Ana KRAKER

Smučar prihaja v cilj; potlačeni strah in dvomi vase so pozabljeni, nova športna zmaga je dokaz, da zaradi vida človek še ni nujno obsojen na životarjenje. — Foto: F. Perdan

Kdo si, slepi smučar?

Telesna vzgoja postaja neprecenljiv zaveznik očesnih invalidov

V dneh, ko boji na XI. zimskih olimpijskih igrah v Sapporu dosega svojo dramatični vrh, ko je vsa ostala telesnovzgojna aktivnost potisnjena v ozadje, se vam bo nemara zdelo odveč prebirati te vrstice. Posvečene so športnikom, ki niti zdaleč ne dosegaajo rezultate Nadigove in Russija, Kasaye in Stefančiča, Schenka in Vedenina... Se več: celo če bi jih primerjali z navadnimi nedeljskimi smučarji, bi junaki našega zapisa potegnili krajši konec. In vendar smo jim posvetili kar precej prostora, saj gre za dekleta in fante, katerih pogum in volja sta mnogo večja od poguma in volje dobitnikov olimpijskih medalj. So namreč slepi — nekateri popolnoma, drugi pa delno.

● Senzacija v Dražgošah

Misel, da bi o slabovidnih športnikih veljalo spregovoriti v samostojnem članku, v reportaži, ki bo pri ljudeh gotovo zbudila pozornost, me je obsedla med nedavnim tekmovanjem »Po stezah partizanske Jelovice«; v smučarskem teku so nastopili tudi gojenci Centra za varstvo in rehabilitacijo slepih Škofja Loka. Dasi je bila proglašenja kraja in lažja kot sicer, so jo člani nenavadne ekipe premagali malone igraje, brez kakršnihkoli težav. Navzočnost vodnikov se je zato zdelala skoraj odveč. Menda ni

treba še posebej poudarjati, da smo moštvo ob prihodu v cilj nagradili z viharim ploskanjem.

Seveda bi pretiraval, če bi dražgoškemu primeru prilepil pečat prvega tovrstnega dogodka pri nas. Kdor redno prelistava časopise, bržkone ve, da so pred leti funkcio-narji zveze slepih Slovenije pripravili množičen pohod svojih varovancev na Triglav. Javnost je strmela. »Le kako morejo?« smo se spraševali. Žal so spektakularna poročila in fotografije naglo utonile v pozabo. »Bil je zgolj eksperiment. Odsotnost vida in šport sta očitno nezdružljiva,« so govorili laiki.

Ali res? Kje neki! V žepu imam podatke, ki bodo marsikoga začudili.

● Skromni začetki

»Telesnovzgojna aktivnost je poleg razvijane delovne terapije najpomembnejši element učinkovite resocializacije slepih,« pravi direktor škofjeloškega Centra Ivan Bizant. »Že v četrto stoletje starem rojstnem dokumentu Zveze slepih piše, da moramo očesnim invalidom omogočiti vključevanje v fizikalna društva in klube. Omenjeno načelo sta pozneje zelo uspešno uresničevala Zavod za slepo mladino Ljubljana in Dom slepih v Škofji Loki.«

Začetek kajpak ni prinesel nikakršnih atrakcij. Da bi preprečila oslabele udov, mišic in notranjih organov, je zdravniška služba sestavila poseben cikel ritmično-razgibalnih vaj in teka. Le-te so pozneje dopolnili krajši izleti v naravo, redni sprehoji in plavanje.

»Kopanje in plavanje sta naravnost idealni sredstva ohranjanja telesne kondicije slepih. Ampak zadnje čase ju vedno bolj izpodrivajo atletske discipline (skoki v daljino in višino, meti, sprint itd.) in smučanje. K popularnosti naštetih dveh panog so pripomogla zlasti republiška in državna prvenstva, ki privabijo presenetljivo visoko število invalidov, ter skrbno organizirani tečaji v doma-čih zimsko-turističnih centrih,« je razlagal moj sobesednik.

● Včasih odločajo naključja

Kot svojevrstno zanimivost naj povem, da množični, danes silno razvijani smučarski dejavnosti pravzaprav botruje naključje. Invalidskim pedagogom dobro znani slepi profesor Pavle Janežič igra v njem glavno vlogo. Sošolci, dijaki gimnazije, katere učenec je nekoč bil tudi prof. Janežič, so radi prirejali športne dneve na snegu. Tihi, vase potegnjeni Pavle se jim dolgo ni upal pridružiti. Nazadnje pa ga je kolega Košir le pretental. »Kaj boš stalno čepel doma?! Z nami pojdi. Poskusiti pač ni greh,« mu je govoril.

Poskusila sta in šlo je. Prijateljeli so novopečenega ljubitelja bele opojnosti prijeli za roke ter skupaj zavijugali v dolino...

Prof. Janežič je potlej vztrajno treniral in postal večkratni državni smučarski prvak v kategoriji očesnih invalidov. Prebil je obroč nezaupljivosti in dvoma ter pomagal organizirati prve tečaje (Polževo, Sorica, Komna). Slovenskemu zgledu so nato kmalu sledile zveze slepih Hrvaške, Srbije, Bosne in Makedonije.

»Skokovit vzpon zimskih športov ni ostal brez posledic,« sem zvedel v nadaljevanju pomenka s tovarišem Bi-

zantom. »Leta 1956, 1957 in 1958 smo na Norveškem, na tradicionalnih mednarodnih srečanjih Viteške igre slepih, v štafeti 3 x 5 km vselej dosegli odlične rezultate in uvrstitve nad deseto mesto. No, spričo pomanjkanja sredstev se iger, katerih pokrovitelj je kralj Olaf, že dolgo ne moremo več udeleževati. Škoda, mar ne?«

● Šport jim vrača zaupanje vase

Izkušnje kažejo, da je gibanje neprecenljiv zaveznik pedagogov. Nesrečni bolniki lahko z načrtno in vztrajno vadbo najlaže razklenjejo obroč negotovosti ter občutek izolacije, ki jih zajame ob izgubi vida. Pridobijo si sposobnost sproščenega premikanja, izostrijo občutljivi ravnotežnostni mehanizem in pospešijo razvoj orientacijskih sposobnosti. Slednje so — tako sodijo raziskovalci — najmočnejše orožje slepih. Človeku omogočijo, da premaga strah do predmetov, do neznane okolice, v kateri

preži nanj kopica nevarnosti. Toge, oklevajoče korake na domesti prožna, gotovosti polna hoja.

Navedeno spoznanje odpira visoko kvalificiranim telesnovzgojnim strokovnjakom docela nove, doslej neslutene možnosti izpopolnjevanja. »Trenenje« zveze za šport in rekreacijo invalidov, Centra za varstvo in rehabilitacijo slepih Škofja Loka ter Zavoda za slepo in slabovidno mladino Ljubljana smemo mirne duše imenovati pionirje še neraziskane smeri obsežne športno-medicinske vede. Čeprav bi resnejše študije terjale znatno več denarja kakor ga odgovorni trenutno premorejo, so tudi sproti zbrane izkušnje in zapažanja neprecenljivo dragocene. In ker načrtov ne manjka, je bojazen, da bo stvar obstala, da ni pričakovati napredka, nepotrebna. V mračne sive tove večne teme nezadržno prodirajo žarki upanja, ki slepim obetajo boljše, pestrejšo, zdravim občanom enakopravno bodočnost.

I. Guzelj

»Vse svoje sva spravila h kruhu«

Te dni mineva 50 let, ko sta se vzela Anton in Helena Oblak iz Žirov. V poročni dvorani zgradbe občinske skupščine Škofja Loka je bilo minulo soboto dopoldan manjše slavlje, na katerem so svečano obnovili zakonsko zvezo še vedno krepkih jubilarcev ter jima izročili skromna darila.

Kljub težkemu življenju, ki mu ni nikdar prizanašalo, je sedaj 80-letni Anton ostal vzravn, čvrst možak, čigar pogled ni izgubil niti kančka radoživosti. Med 1. svetovno vojno so ga vtaknili v vojaško suknjo, ki jo je potem nosil celih 5 let. Vrtinec bitk je njega in njegove tovariše pehal sem ter tja po Evropi in jih za poltretje leto odložil v Rusijo. Toda žilavi Žirovec je prestal vse napore in se srečno vrnil domov. Tri leta pozneje sta z zalo zaročenko Heleno iz Stare Oselice stopila pred oltar.

Rodilo se jima je 10 otrok: 3 hčere in 7 sinov. Trdo je bilo treba pljuniti v roke in delati preden so zmeraj lačni kratkohlavniki zrasli v zdrave, poštene občane. Danes jih je živih še sedem. Svojo mater in očeta so razveselili kar z osemnajstimi vnuki.

Slavljenca pravita, da si želita zdravja in spokojne starosti, predvsem pa miru na svetu.

(lg)

Ljubljanska banka

**85 Miha
Klinar**

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

**ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, ROPAR.
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE**

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Ta počastitev Pilsudskega, 'velikega vojaka', ki se je po oktobrski revoluciji 'odlikoval' s krvavim terorjem nad tlačani poljske zlahte (plemstva) v intervencijski vojni proti mladi Sovjetski zvezi in ki je na mirovnih pogajanjih v Rigi iztrgal sovjetski Ukrajini in sovjetski Belorusiji skoro za polovico Poljske njunega ozemlja, je bila samo propaganda, ki naj bi prodrila v svet in mu dokazala 'viteštvo' nemške vojske, v resnici pa je svet sprejel takrat to novico kot navaden Hitlerjev cinizem zlasti še, če pomislimo, da so bili Poljaki po nemški okupaciji poleg Judov najbolj zaničevano ljudstvo, čigar delavci, ki so jih kasneje prisilno pripeljali v Nemčijo, so morali nositi oznako 'Pole' ali 'Ost', kar je bilo celo nam Slovencem prizanešeno, čeprav nam je Hitler namenil enako usodo kakor Judom in Poljakom, kakor bomo na podlagi okupatorjevih dokumentov še videli.

»Soldaten!« je generaloberst Brauchitsch apeliral nadalje na nemške vojake: »Dnevi velikih dosežkov so za nami! Zdaj je potrebno, da ostanemo pri stvari in zastavimo vse sile za zadnjo odločitev. Z zaupanjem in občudovanjem gleda na vas vsa Nemčija, kot vzgled pa naj nas vodi Führerjeva osebnost hrabrost in najtrša odločnost našega najvišjega poveljnika. Naprej k zmagi!« (AdG 4215 H)

O padcu Krakova in o 'častnem mimohodu' mimo groba poljskega maršala Pilsudskega je govorilo tudi poročilo OKW in poročalo, da so se 5. septembra vojne operacije načrtno nadaljevale:

»Planinske enote in druge so si priborile na široki fronti izhodni položaje severno od Beskidskega pogorja in prodirajo proti Novemu Sandezu. Tudi vzhodni del zgornješlezjskega industrijskega bazena je v nemških rokah. Nadalje proti severu je v popoldanskih urah dosegla naša vojska črto Checiny—Łopuszno—Pjotrów. Pri Sieradzu so naše enote prebile močno, z bunkerji utrjeno linijo in prodirale na vzhodnem bregu Warthe v smeri proti Łodzi. Enote, ki so pri Kulmu in Grodzianzu prešle na vzhodni breg reke Visle, zasledujejo razbitega sovražnika. Čete, ki so bile prodrle iz Vzhodne Prusije čez Mlawo, so zavzele Chechanów. Sovražnik se umika ob tesnem našem zasledovanju proti jugu. Hitre enote so pri Rozanu dosegle Nawer. Deset tisoč ujetnikov in šestdeset topov so naše enote zaplenile na severu Poljske...« (AdG 4215E)

Prav tako je nemško letalstvo nadaljevalo uničevalne polete nad poljskimi mesti in železniškimi ter drugimi prometnimi vozlišči. Nemška mornarica pa je v Baltiku potopila že tretjo poljsko podmornico.

In o aktivnosti poljskih zahodnih zaveznikov:

»Letalskih (anglo-francoskih) napadov na Nemčijo ni bilo,« je poročalo poročilo OKW (AdG 4215E7). Britanska admiraliteta pa je sporočila, da 'z napovedjo vojne Nemčiji stopa v veljavo tudi ukrep o blokadi Nemčije' (AdG 4215J) z namenom, da bi v toku vojne podobno kakor v prvi svetovni vojni Nemčijo izstradali, na kar je Nemčija odgovorila, da se 'tokrat te metode ne bodo obnesle' (AdG 4213 F), kar se je tudi izkazalo kot resnično vse do leta 1945, ker se je Nemčija proti temu že takoj zavarovala z racionalizacijo življenjskih potrebščin, pa tudi z drugačnim potekom dogodkov kakor v prvi svetovni vojni.

Tudi naslednje vojne poročilo ne govori ničesar o kakih vojnih dogodkih na zahodu niti o kakih poletih anglo-francoskega letalstva nad Nemčijo, marveč samo o nadaljevanju prodiranja nemških enot na Poljsko:

»Umik poljske vojske se na vsej fronti nadaljuje. Naše enote, podprte z letalstvom, so

sovražniku ostro in tesno za petami in so ga prisilile na različnih odsekih v bojni spopad. V južni Poljski smo zavzeli Nevy Sandez (Neu-Sandez) in tam in severno od tam prekoračili Dunajec... Po zavzetju Kielc so naše čete v naglem prodoru čez zahodni del Lyse Gore in prodirajo severno proti mestoma Tomaszow in Łódź... 9. in 27. poljski divizion (= topniška enota), en TANKOVSKI BATALJON, dva lovski bataljona in ena kavalerijska brigada so uničeni. SAMO OSTANKI SO SE BREZ OROŽJA IN OPREME PPLAVAJOC ČEZ VISLO RESILI... Vzhodno od Visle smo prekoračili cesto Thorn-Strasbourg in izoblikovali mostišče (Brückenkopf) na Drewenzu. Vzhodnopruske enote so dosegle Narew na obeh straneh Pultuska in pri Rozanu. Letalstvo obstreljuje v nizkih poletih neprestane kolone umikajočega se sovražnika in ga uničuje... Most čez Vislo južno od Varšave je bil z letalskimi bombami težko poškodovan. Varšavski zahodni kolodvor je po bombnem napadu v plamenih.« (AdG 4216G).

Tako je Poljska dobivala udarec za udarcem in nenehno pričakovala razbremenilno pomoč s strani velesil,

ZAHOĐNA POMOČ PA SE JE IZRAŽALA SE VEDNO SAMO Z BESEDAMI

Tako je bil 6. septembra v Londonu podpisan nov sporazum med Poljsko na eni ter Anglijo in Francijo na drugi strani o nadaljnjem posojilu Poljski v višini 8,5 milijonov funtov sterlingov, ki ga Poljska ne bo mogla nikoli porabiti za obrambo svojega ozemlja.

Morda ga bodo porabile leta 1943 in kasneje poljske enote belega generala Andersa v bojih, ki so jih bile pri Monte Cassinu v Italiji za Angleže in Amerikance skupaj z Indijci. Kasneje so te poljske enote vključili v ameriško divizijo Plavih vragov za zatiranje hotenih primorskega ljudstva v letih 1945-1947. Ti poljski vojaki v ameriški diviziji »Plavih vragov« so leta 1946 izzvali nekaj oboroženih incidentov in streljali na pripadnike odreda JA za Slov. Primorje, Trst in Istro, stacioniranega v coni A: na primer 1. avgusta 1946 na pred nedavnim preminulega kapetana Franca Fornazariča, soferja džipa in name na našem povratku iz Gorice na cesti Gorica-Trst v bližini Mirna in vrha Sv. Mihaela na poti v Opatje selo, kjer je bil štab našega odreda v coni A - prip. M. Kl.).

Za poljsko obrambo na Poljskem posojenega denarja, ki je ostal v Angliji, niso več potrebovali. To je bila tedaj za Poljsko samo 'zahodna pomoč' z besedami, prav tako kakor Chamberlainov govor 7. septembra 1939 v Spodnjem domu 'o vojnem položaju' o katerem je povedal med drugim:

»NA VZHODU SE BORILJO POLJAKI OBUPNO Z MOGOČNIM SOVRAŽNIKOM, ki upa in računa, da bo s težo svojih vojska in vojnega materiala zatrl vsak poljski odpor. POLJSKI VOJAK SE JE VEDNO IZKAZAL KOT POGUMEN BOREC in se danes odločno bori in brani vsak meter svoje dežele proti prodirajočim Nemcem. NEMCI so zopet POUČARILI NUJNOST KRATKE VOJNE IN HITRE ODLOČITVE. Iz tega sledi, da koncentrirana nemški načrt po vseh znakih sodeč največji napon moči Nemčije proti Poljski. KRALJEVSKA BRITANSKA VLADA IN FRANCOŠKA VLADA STA ZATO PODPISALI S POLJSKO NOV PAKT. V SMISLU TEGA PAKTA NUDITA VELIKA BRITANIJA IN FRANCIJA NOVO FINANČNO POMOČ POLJSKI.«

Nato je Chamberlain prešel na 'zahodno fronto':

»NA ZAHODU STA FRANCIJA IN ANGLIJA TAKO UČINKOVITO IN V NORMALNEM OKVIRU MOBILIZIRALI SVOJE SILE, KOT JE BILO LE MOGOČE. Francoske enote na francosko-nemški meji so že prišle v stik s sovražnikom...«

Vojna poročila o tem francoskem 'stiku s sovražnikom' niso vedela še ničesar poročati, ker na tej fronti doslej ni bil izstreljen ne s francoske, še manj pa z nemške strani en sam strel. Nemcem se na zahodu ni prav nič mudilo s ka-

ko 'ofenzivo', na katero so čakali Francozi v utrdbah Maginotove linije, da bi jo 'razbili'. Nemci so hoteli najprej in naglo opraviti s Poljsko, Francoze, ki so brez strela čakali nanje, pa so tudi sami pustili čakati, ne da bi na francosko stran izstrelili en sam strel ali eno samo granato iz utrdbe Siegfriedove črte. Morda je prav zaradi te tišine na zahodu govoril Chamberlain:

»O tem... so sporočili določene informacije. Iz razumljivih vzrokov pa sedaj ne moremo objaviti nobenih podrobnosti... Kar zadeva Anglijo, smo mogli vse, v tem času napetosti podvzete in široko obsežne VARNOSTNE UKREPE pravočasno uresničiti. Naše enote, določene za OBRAMBO PRED LETALSKIMI NAPADI IN ZA OBRAMBO OBALE SO ZE ZAVZELE POLOŽAJE IN SVOJO NALOGO ODLIČNO OPRAVLJAJO. V NAIKRAJŠEM MOŽNEM ČASU SO NAŠE PROTILETALSKE BATERIJE IN ZAROMETNI ODDELKI (!) ZASEDLE PO MOBILIZACIJI SVOJE OBRAMBNE POLOŽAJE... Te enote, okrepljene s teritorialno armado, so določene za obrambo najlažje ranljivih točk. TE ENOTE SO POD NAJBOLJ NEUGODNIMI VREMENSKIMI RAZMERAH (te so bile edine, s katerimi so se mogle 'vojskovati' — M. Kl.) dosegle določena mesta po zračni poti. MOBILIZACIJA PREOSTALIH DELOV NAŠIH OBOROŽENIH SIL JE ZADOVOLJIVO STEKLA (dobesedno: zavzela zadovoljujoči tok — M. Kl.). (AdG 4217 A)

Tako je govoril Chamberlain samo dan po prej, ko je nemška kolona, prodirajoča z jugozahoda proti Varšavi, že dosegla Varšavo in za nekaj časa vdrla v glavno mesto Poljske, o čemer je poročilo nemško vrhovno poveljstvo 8. septembra 1939:

»NEMŠKE ČETE SO DANES OB 17. URI 15 MINUT VDRLE V VARŠAVO. Nagli oddelki so dosegli Vislo pri Sandomiru v južni Poljski in pri gori Kalvariji dosegli položaje jugovzhodno od Varšave.« (AdG 4218 E, Poročilo OKW 8. sept. 39.)

Ta dan je bil zlomljen tudi ZADNJI JUNASKI ODPOR TISTEGA DELA PREBIVALSTVA GDANSKA, ki se je postavilo novim gospodarjem v mestu po robu, o čemer so do tega dne vsa nemška vojna poročila molčala in o čemer ni poročala tudi nobena druga poročevalska agencija na svetu. To se je zgodilo 7. septembra 1939, ko so morali zaradi pomanjkanja streliva BRANILCI takojmenovane

WESTERPLATTE V GDANSKU

POLOŽITI OROŽJE:

»Njihov odpor so zlomili pionirski oddelki (srbsko 'inženirci', tehnične enote, ki so gradile pontonske mostove, polagale minka polja, gradile utrjene linije, sistem jarkov, zaščitenih z žičnimi ovirami in minkimi polji za primer umika prodirajoče prve frontne črte v skladu s taktiko 'bliskovite vojne', ki je bila za drugo svetovno vojno značilna — pr. M. Kl.), mornarske jurišne čete in gdanski SS-Heimwehr.« (AdG 4218 E, Poročilo OKW 8. septembra 1939)

To je v teh dnevih prva junaška poljska epizoda, druga je bila v Varšavi, proti kateri so bili osredotočeni nemški prodori na vseh frontah. Na dan junaškega konca branilcev z Westerplatte v Gdanskju je poljska vojska na frontah le redkokje še nudila učinkovit odpor. Nemške operacije so že na mnogih frontnih odsekih dobile 'značaj zasledovanja sovražnika'. Jugovzhodno od Gorlic in vzhodno od Tarnowa so prodirale v smeri proti Wisloki. Severno od Visle so Nemci z oddelki naglih enot dosegli Staszow in severno od Lyse Gore ozemlje zahodno od Kamienna. Železniška proga Konskie—Opoczno (Opoczno) so nemške enote prekoračile v naskoku. Severno od Tomaszowa so nemške tankovske enote vrgle Poljake iz Rawe Mazowieckie in dosegle na tem odseku črto 60 km od Varšave. Severovzhodno od Varšave so prekoračile Narew pri Pultusku in Rozanu. Na jugu in severu poljske province Poznanj so si prilastili s prodori nova ozemlja.

Pogreznjena vase, potrta od žalosti, ni opazila pogledov, ki so jo spremljali. Ko jo je blizu doma poklical neki glas, naj stopi za njim, se je stresla, kot bi jo kdo prebudil iz morečega spanja.

Opazila je Goloba. Očitno ji je hotel nekaj razodeti. Na samem se je odkrhal, pogledal okoli sebe in rekel:

— Potlej že več, kaj se je bilo zgodilo! Zvenelo je bolj kakor potrditev.

— Saj je na lepakih!

Golob je odmajal z glavo:

— Ne, nisem mislil tega. Tisto o Filipu!

To jo je nenadoma vznemirilo, da je Goloba prišla za suknjič:

— Kaj je z njim? Kaj mi skrivate?

Golob se je nerodno prestopil. A ker mu je bilo naročeno, naj govori z dekletom, je nadaljeval:

— Smo mislili, da ti je znano. Naši so ga zgrabili! On je...!

— Izdajalec, mislite reči, je pridružno kriknila Martina.

Golob jo je pomirjal:

— Kaj moreš ti za to! Dokaze so dobili, in to ti moram sporočiti. Zate bo tudi bolje, da se zdaj umakneš! To bomo storili vsi, ki nam je Filip nevaren!

Martina je novico sprejela s čudnimi občutki. Na pomoč so ji prihiteli drugi. Vendar jo je obšla nova grenkoba. Ali ne bo ogoljufana

Nikamor ni šla. Bila je brez moči. Edina tolažba ji je bila, da so našli izdajalca, da se bo poslej vse razčistilo.

Vendar se je v njeno slabotno telo, zajedala nemirna vest. Aleš je kar naprej terjal povračilo. Kakor da ga sliši, kako jo preganja! Pa ni imela niti toliko moči, da bi mu kaj rekla, da bi mu vsaj pritrjevala ali ugovarjala, zdaj je imel Aleš prav.

Zadremala je kar oblečena.

Zbudili so jo kamioni! Zmešana, kakor da še vedno sanja, je skočila k oknu. Iz kamionov so naglo skakali Nemci in se potem razpršili po vasi ter trkali na vrata. Ljudje po večini še niso vstali, kajti bilo je še zelo zgodaj. Zdaj se je spomnila vsega. Kako prav je imel Golob, ko je odšel! Nje ne bodo iskali.

In tudi če bi jo, kaj more!

Vseh, ki so jih iskali, niso dobili. Izginili so kakor Golob. Pobrali so le počasneže, omahljivce in take, ki so vedno dvomili o vsem. To noč se je spet več ljudi moralo odločiti, kakor se je pač kdo mogel. Nekateri so še vedno upali na srečna naključja, drugi so bili preslabotni, da bi pustili majhne otroke! Zdaj so jih morali...

Petrova Angela se je na prigovarjanje partizanov prejšnji dan umaknila. Rozi pa je bilo kar prav, da je mož odšel. Ob njem je imela preveč slabo vest. Kadarkoli ga je videla, kako tuhta, kako je v skrbeh, ji je bilo nerodno. Ni bila rada sama z otroki, vendar se ji je zdelo bolj znošno, da ni bil več doma.

ivan jan • mrtvi ne lažejo 43

in prikrajšana za možnost, da bi se oprala, da bi našla vsaj malo uteha?

Se vedno jo je skrbela lastna usoda. Če bodo partizani kdaj zvedeli o njej kaj več, potem hoče, da bo to prišlo samo iz njenih ust. Še čudno, da so ji toliko zaupali in poslali Goloba. Saj bi jo lahko odpeljali za Filipom!

Če so ga sami odkrili, se ji lahko izmuzne tudi ta priložnost! Tega ne bo dovolila, kajti zdaj ni imela nobene potrebe več, da bi Nemce čakala ali jih celo iskala. Prav nič ali skoraj nič se ni zgodilo tako, kakor ji je napovedal Filip. Njegova usoda jo je streznila. Zdaj ko bo Filipu šlo za nohte, se prav gotovo ne bo pomišljal spraviti jo v novo grdobijo. Le kako so mu prišli na sled?

Prej ali slej mora partizanom vse povedati. Samo tu je rešitev, oprati mora sebe. Pa vendar se je počutila, kakor bi ji Alešovo oporo iztrgal iz rok nevaren tekmeč.

Pomirjala pa jo je partizanska uvidenost.

Se vedno me imajo za člana družine, je pomislila. Če bi me zdaj zgrabili Nemci, jim ne bi povedala niti besede. Vse muke bi prenesla.

V sebi je začutila moč in pripravljenost na vse. Kakor da se je nekaj takega moralo zgoditi in da brez tega ni mogla najti spoznanja. Vse se je zrušilo, ona pa je zajemala moč prav iz tega. Kako čudno!

Golobu je vdano, vendar s posebnim poudarkom, ki ga je razumela samo ona, tiho rekla: — Če je tako, potem pohitite. Zame ni treba skrbeti. A vseeno, hvala za skrb!

Golob ji je dal roko, kar je bilo nekaj izjemnega. Ni ji izrekel samo sožalja, tudi poslavljal se je.

— Hude ure doživljam, je rekel, — a ne pozabi, da Alešovo junaštvo odtelja vse! Tudi druge je prizadelo. Na svidenje! Pri tem je z glavo pokazal proti gozdovom in se izgubil med drevjem.

Martini se je vrtelo od vsega, vendar je prišla domov, nekako drugačna, potolažena. Se vedno je videla rdeči letak z Aleševim in s Petrovim imenom. Otrok nikoli ne bo poznal očeta!

Kako, le kako so ga odkrili?

Samota jo je spet premagala in razorožila. Samo toliko moči je še zmogla, da se je oblekla v črno in se potem prepustila mislim na Aleša, na njegov sproščeni smeh in zaupanje v lepo življenje. Preklinjala je gestapovskega odličnika, zmerjala pokvarjenega brata in objokovala svojo samoto, svojo krivdo in slepoto...

Martina je kljub nemiru v vasi še vedno kakor omotična in brez volje čakala, kdaj bo potrkalo tudi pri njej.

Nemci, ki so naglo opravili svoje delo in odpeljali dva kamiona mož, žena in otrok, so jo tudi zdaj pustili v miru.

Kaj nistem vredna niti toliko, da bi se me spomnili gestapovci! se je čutila skoraj ponižano. Mar ni tudi ona sodila med tiste, ki bi se morali priključiti partizanom, ali pa da bi jo zgrabili policisti?

Čutila se je nekako prevarano. Begalo jo je, ker ni vedela ali jo cenijo ali jo imajo za ničvrednico.

Z grozo je potem spoznala, da bo ta njena čudna svoboda spet bodla v oči vso okolico. Partizani so vendar vedeli, kako vneto je sodelovala z njimi. Zato je tudi prišel Golob. Saj ji je dal roko. Aleševa aretacija in zdaj smrt je ne bi smela tako potreti. In Filip še manj.

Dotlej je vojna pregneta ljudi že tako, da so tudi manj pripravljeni bili vajeni smrti!

Ne zato, ker ljudje niso bili več občutljivi, temveč zaradi hudih bolečin, in solze so se posušile, še preden so privrele na dan.

To je bil vendar Alešev glas, se je zgrozila, ko se je skušala iztrgati očitkom, ki so se oglašali tako močno, da se je vanjo zajedla prav vsaka posameznost.

Na dnu zavesti je neprenehoma kljuvalo:

Če je Filip izdajal, bo tudi zdaj! Spreговорil bo tudi o tebi!

Oglašal se je strah.

Vendar je bilo to v njej še vse prešibko, da bi storila, kar je hotela že davno.

In še nekaj jo je vznemirjalo:

Nemci so prišli po ljudi kmalu po Filipovi aretaciji. Odpeljali so same partizanske ljudi. Kako se je moglo tako hitro zgoditi? Je pa morala le še kdo, ki pomaga Filipu?

Martino je tako ugibanje zbegalo še bolj. Filip ni mogel več poročati gestapu. Nje nihče ničesar ne vpraša. O kakem tretjem ji ni nič znana. Kako to, da zdaj nikomur več ni potrebna.

XIV

Aleš mrtev!

Peter mrtev!

In še toliko drugih...

Partizani so pomagali prizadetim in ogroženim ljudem v dolini, da so se umaknili. Ali k njim ali kam drugam.

Jesenovi fantje so se pod vtisom komaj ubitih talcev lotili zasliševanja. Od umazanca bodo skušali zvedeti čimveč.

Jesen je strmo gledal Filipa, ki je ugibal, če partizani res vedo vse, kar je počel? Saj to ni bilo mogoče. A kako so ga potem sploh prijeli? Ni jih imel preveč za bistro, zato bo tajil in jim do zadnjega tvezil. Vendar se je bal. Skrbel ga je tudi denar, ki ga je toliko vzel s seboj. Hotel je plačati mizarju.

Vsi so zrlj vanj in ga ubijali s pogledi. Jesen je spet zahteval:

— Po vrst! Kaj si delal v zaporih?

Od nekdaj se je tedaj prikazal še Gorski. Filipu je zdaj odleglo. Kmalu bi se izdal. A Gorski je bled in zaskrbljen sedel na štor. Vsi so bili ob Filipu vznemirjeni in napeti.

— Saj pravim, da sem bil zaprt samo lani, ko so nas spustili. To je znano! Navzočnost Gorskega mu je počasi vračala zaupanje.

— Ne to. Govori o zadnjem obisku, ko si bil obvezan in si govoril s Petrom.

Ob tako natančni obveščenosti je spremenil barvo in se rahlo stresel. Nič ni pomagalo, da si je že med potjo dopovedoval, kako se mora krotiti, lagati in biti pripravljen na različna vprašanja. Nazadnje se mu je posrečilo, da se je spet zbral, a že nekoliko prepozno. Zatrmoglavil je:

— Če je o meni kdo kaj takega rekel, si je izmislil!

Jesen je namignil stražarju in dodal:

— Ne bomo govorili v prazno. To boš lahko še enkrat ponovil!

Izza drevja se je počasi približevala potrta Petrova žena. Hodila je kakor živa obsodba.

Vsi so tiho spremljali vsak njen korak. Filipa pa je v grlu stisnilo, kot bi ga nekaj hotelo zadušiti. Tudi premakniti se ni mogel.

Ustavila se je pred njim. Tedaj se ji je iztrgal divji krik, v katerem je bilo zajeto vse njeno trpljenje. Nič ni spregovorila, le močno je še enkrat zajela zrak in nato pljunila v prepadeni Filipov obraz. Potem je sedla in si zakrila obraz z rokami, naslonjenimi na kolena. Filip je še vedno molčal. Angela ga je zmedla. Zmanjkalo mu je časa in zbranosti.

Ob pogledu na Angelo tudi Jesen ni mogel takoj spregovoriti, potem pa se je zbral in ponovil vprašanje:

— Si vedel za njen obisk, še preden si obvezan in krvav govoril s Petrom? Si ga nagovarjal k popuščanju?

V Filipu se je vse zamajalo. V kleščah obveščevalcev in prestrašen od nenadnega suma, da se ga hoče Werner znebiti, ni mogel nikamor več. Če je tako, kaj kaj?

Glava mu je zlezla med ramena. Premalo se je pripravil na kaj podobnega. In ravno zdaj, tik po Aleševi in Petrovi smrti! Zbal se je jeznih in prizadetih obrazov. Nenadoma se je ostro zaval in nepričakovano močno zavpil:

— Sem, tovariši! Vse bom povedal, vse! Samo obljubite mi, da bom ostal živ! Drugo bom že prenesel!

Vsi so ostrmeli. Priznanje je prišlo kar prehitro. Zaprepadeno so zrlj v človeka, ki je povzročil toliko hudega!

Strah mu je razgnal ves razum in v tem trenutku je bil videti kakor norec. Znašel se je na spolzkih tleh, kjer se spet mora pehati za obstanek. Spet je bila nekaj časa moreča tihoča, potem so se nekateri premaknili. Dva sta se pognala tudi vanj. Jesen ju je zadržal z močnimi rokami.

— Tusti »tovariše« in obljube. Govori! je zahteval Jesen.

Zdaj se je vmešal tudi Gorski, ki je dotlej le molče spremljal ves potek. Sedel je bliže k Filipu in ostro sledil zasliševanju. Sem in tja je tudi on vrnil kako vprašanje, kakor bi hotel odkriti tiste nadrobnosti, ki jih doslej ni mogel povezati v celoto.

Filip se je zdaj hitro vživljal v novo vlogo. Njegova pripravljenost, da bo povedal vse, je bila le v besedi, vendar pa delno iskrena. Pripovedoval je le tisto, kar se mu je zdelo, da je zasliševalcem že znano. Vendar je govoril tako, da je vsem skupaj jemalo diha. Mrtvih, ki so ostajali za Filipom, je bilo preveč.

Da bi bil pogovor izčrpnější, ga je Jesen spomnil:

— Praviš, da ti je pištolo dal Aleš. Bomo še videli. Kaj pa denar, toliko denarja? Kje si ga dobil?

KO ZMAGUJE LEPOTA

Na Bledu so v soboto izbrali lepoticco Slovenije, ki bo septembra v Beogradu kandidirala za lepoticco Jugoslavije

Beograjski ženski magazin Politika bazar pod pokroviteljstvom tovarne pohištva Simpo iz Vranja je v soboto zvečer v festivalni dvorani pripravil zabavno glasbeno prireditev, na kateri so izbrali letošnjo lepoticco Slovenije. Najlepša Jugoslovanka bo potem novembra letos v Londonu kandidirala za lepoticco, ali kot se temu strokovno reče, za mis sveta.

Poleg 24 mladih deklet iz Slovenije so na sobotni prireditvi nastopili tudi revijski orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Marija Rijavca, pevca Leo Martin in Nada Knežević. Prireditve pa sta vodila Kristina Remškar in Mića Orlović.

Ze besedi lepota radi prisluhnemo, če pa gre za tekmovalce lepote, in to v pravem pomenu besede za tekmovalce mladih lepih deklet, je stvar prav gotovo še veliko zanimivejša in privlačnejša.

Redakcijska odločitev je bila kratka in presenetljiva. Novinar in fotoreporter gresta na to prireditve. — Tako sva se v soboto zvečer znašla

v ne preveč polni festivalni dvorani na Bledu. Prepričala sva se, da je med 24 tekmovalkami za lepoticco Slovenije tudi 7 Gorenjk. Najin cilj so bile torej najprej mlade Gorenjke, toda žal sva zamudila štart. Odgovor organizatorja je bil kratek: »Dekleta so že pripravljene za nastop in kakršenkoli razgovor za javnost bi ta hip psihološko nanje lahko slabo vplival.«

»Pa nič,« sva rekla in v dvorani čakala na začetek. V ozadju se je oglasil znani TV Mića Orlović, ki mimogrede povedano, ne vem zakaj vzbuja toliko vzdihov med nežnim spolom, in program se je začel. Z rahlo tremo se je predstavilo vseh 24 mladih Slovenk. Potem so predstavili še žirijo, v kateri je bil med drugimi tudi akademski slikar France Slana, in že so posamezne (oblečene) lepoticce začele prihajati na oder. Za moški del v dvorani je bila njihova druga predstavitev prav gotovo bolj atraktivna. Tokrat sicer niso bile slečene, marveč v kopalnih oblekah.

France je izbral primerno mesto tik ob odru in slikal tele Gorenjke: Ireno Bogataj in Jožico Mežek iz Tržiča, Li-

dijo Behek iz Kranja, Sonjo Ošep iz Mengša, Ančko Vidic z Bleda in Branko Nikolić ter Drago Ramovš iz Kranja.

Temu je sledil zanimiv in morda za nekatere preveč električno zvenječ glasbeni šou Lea Martina. Občinstvo, kot nestrokovna žirija, ga je primerjalo s Tomom Jonesom.

Strokovna žirija je potem poklicala na oder 12 najlepših, med katerimi sta bili obe Tržičanki, Blejčanka in Kranjčanki Branka Nikolić in Draga Ramovš. Pomembno je, da se je pri tem delu prireditve na začetku malo zataknilo, ker je med nekaterimi od tistih dvanajstih, ki so izpadle že na začetku, steklo nekaj solza.

Ko je žirija nato poklicala šest najlepših, žal med njimi ni bilo več nobene Gorenjke.

Občinstva to niti ni preveč motilo. Napetost je naraščala in obiskovalci so se že nekako odločili med dvema kandidatama. S ploskanjem so opozarjali nanju tudi žirijo. To sta bili Jolanda Beba Jovanovič iz Litije in Nina Gazibara iz Ljubljane.

Mimogrede, da ne pozabim. Sredi prireditve je sodeloval tudi naš fotoreporter. Skupaj

z drugimi fotoreporterji (bilo jih je okrog deset) je izbral tudi najbolj fotogenično tekmovalko. France se je hitro in strokovno odločil za Jolando Jovanovič, ki je potem tudi dobila ta naslov.

Pred velikim finalom, če ga tako imenujemo, je nato nastopila Nada Knežević. Njen nastop je bil popolnoma v stilu prve (naše) dame klasičnega jazza.

Zazvene le so fanfare in spoznali smo tri najlepše: lepoticco Slovenije za letos Nino Gazibara iz Ljubljane, prvo spremljevalko Jolando Jovanovič iz Litije in Išo Jakše iz Ljubljane. Vse tri so dobile zlate ure, Nina Gazibara pa še barvni televizor.

Izolitev Nine Gazibara je v dvorani povzročila val navdušenja, ki mu ni mogel uiti niti Bor Gostiša. Skratka, prireditve je bila za obiskovalce enkratna paša za oči in je temu primerno tudi zadovoljila, za mlade tekmovalke pa je bila to več ali manj prijetna ocena strokovne žirije, kaj jim je naklonila mati narava.

Besedilo: A. Zalar
Slike: F. Perdan

Nina Gazibara iz Ljubljane — letošnja slovenska lepoticca. V Beogradu bo kandidirala za lepoticco Jugoslavije

Ančka Vidic z Bleda

Branka Nikolić iz Kranja

Sonja Ošep iz Mengša

Draga Ramovš iz Kranja

Jožica Mežek iz Tržiča

Lidija Behek iz Kranja

Irena Bogataj iz Tržiča

Plaketa »Vzorni voznik« podeljena 322 voznikom

Tudi v 1971. letu je bila mimo ostale preventivne in vzgojne dejavnosti med pomembnejšimi nalogami občinskih svetov in komisij za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, zbiranje predlogov za podelitev plakete »Vzorni voznik« voznikom motornih vozil, ki so si to priznanje zaslužili z vzornim in discipliniranim vedenjem v prometu.

V tem letu je prejela republiška komisija skupno 429 predlogov za podelitev plakete »Vzorni voznik«. Po

pregledu in oceni predlogov je morala republiška komisija zavrniti 107 predlogov, ker so bili pomanjkljivo izpolnjeni, ali predlagani še niso imeli dovolj voziškega staža, bili kaznovani za hujše prometne prekrške ipd. Vse ostale predloge je republiška komisija potrdila in podelila 322 voznikom motornih vozil plaketo »Vzorni voznik«.

Plaketo »Vzorni voznik« je prejelo 197 voznikov, ki jim je avtoprevoznništvo poklic: in 125 voznikov amaterjev.

Po območjih občin je bila plaketa podeljena v občini Postojni 36 voznikom, Ajdovščini 35 voznikom, v Ljubljani Center 48 voznikom, Tolmini 26 voznikom, na Jesenicah 26 voznikom, v Izoli 21 voznikom, v občini Ljubljana Vič-Rudnik prav tako 21 voznikom, Gornji Radgoni 20 voznikom itd.

Menimo, da bi morali vprašanje podeljevanja plakete »Vzorni voznik« posvetiti več pozornosti. Predvsem bi morali bolj kritično izbirati za predlog podelitve plakete voznike in paziti pri tem, da ne bi predlagali voznikov, ki

glede na pravilnik nimajo vseh pogojev, da bi lahko prejeli plaketo. Kaznovani vozniki v prometu sploh ne pridejo v poštev. Še manj pa vozniki, ki so povzročili prometne nesreče. Mar nimamo pri nas res dovolj vzornih voznikov, brez prekrškov, kaznovan in nesreč v prometu? Te voznike nam verjetno res ni težko najti. Navsezadnje pa je le-tim namenjeno to priznanje — plaketa »Vzorni voznik«.

Prav gotovo bo tudi v prihodnje naloga občinskih svetov in komisij za preventivo in vzgojo v cestnem prometu skrbeti za popularizacijo te akcije. Nič manj pa ne obvezuje ta naloga tudi organizacije avtomoto zveze in združenja šoferjev in avtomobilstva, da tudi le-te sodelujejo pri pripravljanju predlogov in kasneje podeljevanju plakete zaslužnim voznikom.

Plaketa »Vzorni voznik« je bila podeljena od 1962. leta pa do vključno 31. 12. 1971 skupno 2328 voznikom motornih vozil.

D. Suhi

Mladina in gore

V petek je bil v Kranju redni letni občni zbor mladinskega odseka planinskega društva Kranj, na katerem so med drugim pregledali delo pionirskega in mladinskega pododseka. Kaj so naredili v minulem letu, so povedali tudi predstavniki pionirskih pododsekov na osnovnih in podružničnih šolah v kranjski občini. Izkazalo se je, da so mladi planinci v kranjski občini (vseh je okrog 2000)

lani najraje prirejali izlete gore. Zato so mnogi v petek dobili srebrne in bronaste značke. Na občnem zboru so razglasili tudi rezultate tekmovanja Mladina in gore. Prvo mesto v tem tekmovanju je osvojila osnovna šola Lucijan Seljak, druga je bila osnovna šola Matija Valjavec, tretja France Prešeren, četrta Stane Žagar, peta Simona Jenko itd.

A. Z.

Dvojni poraz vaterpolistov Triglava

Ligaško moštvo kranjskega Triglava je te dni gostovalo na Reki, kjer so bili gostje prvoligašev reškega Primorja. V prijateljski tekmi so se dvakrat pomerili v reškem zimskem bazenu. V obeh srečanjih so bili Kranjčani poraženi. Prvo tekmo so izgubili s 15:6, v drugi pa so bili poraženi z 9:6.

V obeh srečanjih so Triglavci nastopili v naslednji postavi: F. Rebolj, Kodek, Vidic, B. Balderman, Malava-

šič, Sveglj, J. Rebolj, T. Balderman, Podveršček, Chvatal, Finžgar.

Šola v Vranji peči

Marjan Založnik, predsednik sveta za šolstvo pri občinski skupščini, je v četrti na seji občinske skupščine poročal o možnostih za pravilo šole v Vranji peči. Približni oceni bi preureditev znašala okrog 500.000 dinarjev, novogradnja pa najmanj še enkrat toliko. S preureditvijo bi zadovoljili šolske potrebe v tem kraju za dolga tridesetletja, pridobili pa bi tudi prostor za sestanke benopolitičnih organizacij. To se kamniški odbor bolj ogreva za preureditev šole.

J. Vidic

Predavanje o Izraelu

Znani kranjski svetovni potnik Stane Tavčar se pred nedavnim vrnil z zamrlo mivega potovanja po Bliznjem vzhodu. Na 7400 kilometrov dolgi poti se je ustavil na grškem otoku Rodosu, Cipru, z mopedom pa je prevozil Izrael po dolgem in težkem potu. Potoval je ob Mrtnem morju, po Negevske puščave, Sinajskem polotoku, obiskal je tudi Jeruzalem. Predavatelj je svoj slikoviti potopis opremil s 300 barvnimi diapozitivi in z glasbo. Predavanje bo v četrtek, 10. februarja ob 17. in 19. uri v koncertni dvorani delavskega doma v Kranju.

D. S.

Bohinj bo bolj urejen

Komunalno podjetje Bohinjska Bistrica bo kmalu dobilo vozilo Unimog s posebnim snežnim odmetalcem in priključki za gradbena dela in vzdrževanje cest. Zvedeli smo, da so pred nedavnim že uredili vse potrebne formalnosti in da bodo z novim strojem lahko pluzili ceste v spodnji in zgornji bohinjski dolini še to zimsko sezono. Vozilo z vsemi priključki bo veljalo okrog 75 milijonov starih dinarjev. Ugodne kreditne pogoje za to je odobrila Ljubljanska banka v sodelovanju s podjetjem Transturis. Razen tega pa bodo denar prispevala tudi podjetja na področju Bohinja in krajevna skupnost Bohinjska Bistrica.

Pravijo, da bo Bohinj po vsej boljše komunalno urejen, kar bo vsekakor v prid nadaljnjemu razvoju zimskega in letnega turizma v tem delu radovljanske občine.

Kakšen bo in kako deluje nov stroj, pa so se Bohinjci lahko prepričali že v sredo, ko je podjetje Autocommerce iz Ljubljane prikazalo delovanje tega stroja oziroma vozila in priključka. Podoben prikaz so naredili v torek tudi v Elanu v Begunjah, kjer so očistili parkirne prostore in asfaltno poti med posameznimi Elanovimi objekti.

A. Z.

Hortikulturno društvo Kranj bo priredilo v četrtek, 10. februarja, ob 18. uri v dvorani JLA v Kranju zanimivo predavanje. O kaktajah bo govoril Jože Bedič. Društvo vabi vse ljubitelje kaktaj na predavanje.

Premalo mladih planincev

Na zadnji redni letni konferenci planinskega društva Jesenice, ki so se ga udeležili predstavniki planinskih društev z Gorij, iz Mojstrane, Radovljice, z Javornika in z Bleda, so zelo kritično ocenili svoje delo v preteklem letu.

V planinskem društvu Jesenice deluje več odsekov: markacijski odsek za varstvo narave, alpinistični odsek, GRS in mladinski odsek. Medtem ko so člani vseh odsekov zadovoljivo opravili

svoje naloge, je delo mladinskega odseka skoraj popolnoma zamrlo. V zadnjem letu so si pri planinskem društvu prizadevali, da bi v svoje vrste vključili čimveč mladih, vendar jim ni uspelo. Republiška akcija Pionir — planinec je ostala brez vsakega odziva. Iz vrst planincev je okoli 100 pionirjev celo izstopilo. Čeprav je na drugi strani v planinsko društvo Jesenice vključenih okoli 1200 članov in je precej jeseniških alpinistov in planincev po-

neslo ime svojega društva daleč v svet, pomeni nezainteresiranost mladih resen problem, ki ga ne bi smeli puščati ob strani. Osnova in temelj za uspeh in nadaljnje delo vsakega planinskega društva je prav gotovo pomlajevanje in vključevanje mladih. Tega se najbrž še najbolj dobro zavedajo pri sosednjem planinskem društvu na Javorniku, ki jim je uspelo v zadnjem letu pomnožiti planinske vrste izključno le z najmlajšimi — pionirji. Ne bi bilo napak, ko bi jih pri tem posnemali.

Na zadnji redni letni konferenci planinskega društva Jesenice se niso mogli pohvaliti z obiskom na planinskih predavanjih, ne z udeležbo na planinskih izletih. Veseli pa so bili gospodarskega uspeha v njihovih postojankah: v Tičarjevem domu in Erjavčevi koči na Vrščicu. Finančni plan so zaradi zelo lepega vremena, velikega obiska in višjih cen presegli kar za 43 odstotkov. Prav gotovo pa bi dosegli še večji poslovni uspeh, ko bi preuredili koč: in postojanke, ki so vse po vrsti dotrajane in potrebne nujnega popravila.

A. Z.

Ljubljanska banka

Proslava in delo Ljudske tehnike

V petek je bilo v Kranju posvetovanje predstavnikov občinskega sveta in osnovnih organizacij Ljudske tehnike v kranjski občini ter predstavnikov občinskih svetov Ljudske tehnike na Gorenjskem. Razpravljali so o delu in prireditvah za leto, o problematiki strokovnih organizacij na Gorenjskem in o dru-

gih organizacijskih vprašanjih.

Po posvetovanju pa je bila svečana seja občinskega sveta ob 25-letnici Ljudske tehnike. Ob tej priliki so na kratko pregledali 25-letno delo te organizacije in podelili priznanja.

Na Goropekah vedno več smučarjev

Mrzle sape so pihale preteklo sredo po žirovski kotlini. Vrhove okrog Žirov je prekrivala megla iz katere so naletavale drobne snežinke. Vse je kazalo na poslabšanje vremena. Cesta proti zgornjemu delu Poljanske doline je bila poledenela in nevarna. Ze tako ozka prometna žila se pozimi zaradi snega še zoži, čeprav je treba priznati, da je letos dobro vzdrževana.

»Ne, na Goropeke se pa zdaj z avtomobilom brez zimске opreme ne pride,« mi pove možak v Žireh. »Danes bi morda, ko je sneg trd, za-doščale že zimske gume, sicer pa se strmine po cesti proti Goropekam še z verigami na kolesih komaj premagajo,« je pristavi.

Milan Filipič

Priznati moram, da na prevoz niti prej nisem pomislil. Vzel sem raje pot pod noge. Kažipot pri žirovski cerkvi pove, da je do Goropek natanko dva kilometra in tristo metrov. Ravno za dober sprehod. Po nekaj sto metrih hoje navkreber se človeku odpre prekrasen pogled na Žiri. Kot na dlani imaš pred seboj dobršen del naselja. Toda kmalu se razgled zapre. Levo in desno so le še visoke stene snega in gozd. Kdor gre prvič, prizna, da je pot idilična. Za domačine, ki morajo strmino premagati enkrat ali večkrat na dan, pa razmišljanje o kaki idiliki ne pride na misel. Ti verjetno niti ne opazijo izrezljanih srčkov in ljubezenskih napisov na drevesih ob cesti, ostankov pomladi in poletja.

Malo pod Goropekami so me dohiteli šolarji, ki so se vračali domov po končanem pouku v žirovski šoli. Vsak je za sabo vlekel sanke in na njih šolsko torbo. »Navzdol že gre,« so dejali, »navzgor je treba pa vleči. Pa je še vedno bolje tako. Ko je kopno, je treba dol in gor peš.« Nekaj šolarjev je ostalo na Goropekah. »Lahko vam, ko ste že doma,« sem slišal tiste, ki so imeli še dolgo pot do doma. Komaj na polovici so bili. In še slabšo pot so imeli dalje.

Goropeke štejejo petnajst hiš, od tega je devet kmetij. Poslopja so zgnetena skupaj kot bi se hotela skriti pred strupenim mrazom in vetrom, ki pozimi brije po obronkih nad Žirmi. Zaradi visokih zametov je bila včasih cesta neprevozna tudi po več dni. Letos so Goropečani cesto zavarovali pred hudo nadlogo — vetrom — z ograjo in pokazalo se je, da uspešno.

INVAZIJA NA GOROPEKE

Dom na Goropekah je bil ob mojem obisku skoraj prazen. Za mizo v gostinski sobi je sedelo le nekaj domačinov. S sanmi so se vračali iz Žirov, kjer so nakupili nekaj živeža in drugih potrebščin za hude čase, če bi zima še »zavila z repom«. In po naporni poti je seveda treba zaviti na majhno okrepčilo in pogovor. Izvedel sem v hipu to in ono o življenju v vasi: da so kmetije že dobro mehanizirane — pet traktorjev brni v vasi in ne vem koliko kosilnic in drugih strojev, da je skoraj od vsake hiše kdo zaposlen v Žireh, pa da je v letošnji zimi na Goropekah primanjkovalo vode. Da, vode. Še bolj pa poleti. Take suše kot je bila letos poleti ne pomni nihče. Vodo so vozili iz Žirov z gasilsko cisterno. Vsaka vožnja — 2500 litrov vode — pa je stala okroglo štirinajst starih tisočakov. Kaj pa pomeni liter vode kmetu, ki ima po več glav živine v hlevu, ni trebalo omenjati.

Mladji upravnik Doma na Goropekah Jože Bogataj se je kmalu po mojem prihodu vrnil iz Skofje Loke. Kakšna je letošnja sezona? sem vprašal za začetek. »Kar v redu, zima nam je naklonjena in prejšnji teden, ko so bile po-čitnice, sem imel vse zasedeno. Trenutno je malo premora, od sredine februarja pa bom spet imel goste. Cesta je letos vse od prvega snega dobro vzdrževana, in to po zaslugi žirovske kmetijske zadruge. No, brez zimске opreme se seveda skoraj ne da pripeljati sem gor. Taki z letnimi gumami navadno delajo le zastoje na cesti.«

Dolina pod domom, kjer je postavljena vlečnica, je v sredo samevala. Smučarjev ni bilo in zato tudi naprava ni delala. »Kakih deset smučarjev mora biti,« je dejal Jože, »da jo možak, ki skrbi zanjo, požene v tek. Vlečnica je sicer last SK Alpina. Ob sobotah in nedeljah je stalno v pogonu. Med počitnicami so imeli v glavnem vsi smučarji tedensko karto. Obiskovalcev — smučarjev — ob delavnikih je navadno bolj malo. Nekoliko daleč je peš z 'dilecami' na ramah do sem gor za komaj dobro uro smučanja. Najprej delo, potem kosilo, pot na Goropeke in mimogrede je tema.«

KMEČKI TURIZEM

Ni malo takih, ki menijo, da bi bile Goropeke kot nalašč za kmečki turizem. Ljudje radi preživijo dopust v miru. Tega pa je v tej vasi več kot dovolj. V okolici kraja so nekatere idealne razgledne točke. Z eno in pol ure oddaljenega Vrh na Rovitami se odpre razgled nad dobršnim delom Slovenije; proti Notranjski in Primorski, na Julijce in ne nazadnje na bližnje Žiri, ki so videti kot iz zraka. Poleg tega se bo vsak obiskovalec lahko ob poti naužil domačih dobrot, s katerimi mu bodo postregli prijazni domačini. Pravega zanimanja za kmečki turizem pa ni. Sobe trenutno oddajajo le pri eni hiši na Goropekah. Drugi bi radi vsaj kako zagotovilo, ker niso prepričani, da bi se uspehi pokazali kar tako.

»Kako bo naprej, je odvisno od zime,« pravi upravnik Jože Bogataj. »Pomladi pa že spet vem, da bodo križi in težave s cesto. Vsa razkopana bo. Kar skrbi me. Nekateri gostje so zelo natančni in že slaba cesta jim pomeni oviro, da jih ni do sem gor.«

V SLABEM VREMENU JE TEŽKO

Popoldan se je prevešal v večer, ko sem se začel spuščati po cesti v dolino. Na levi strani sem pustil za seboj goropeško cerkvico, menda častitljive starosti in vredno ogleda, za katero pa se nihče ne zmeni, čeprav kar kliče po popravilih. Morda bi se vsaj zavod za spomeniško varstvo malo pobrigal za to.

Malo pod vasjo sem srečal pismonošo Milana Filipiča. Že osemnajsto leto opravlja ta poklic. »Ja, tudi na Goropeke nosim pošto,« je dejal. »Vsake tri mesece pridem na vrsto za te kraje; tak je dogovor med nami tremi pismonoši v Žireh. Poleti z mope-dom že nekako gre, ko je slabo vreme, je pa težko. Zaradi slabih poti se mi pogosto služba zavleče še precej v popoldne. Največ dela ima ob sredah in sobotah. Glasa veliko raznosim. Pa saj sem v zadnjih dveh letih zbral okrog petdeset naročnikov za ta časopis. Kaj bi še rad povedal? Ja, zima naj prizanaša. Če ne bo drugače, bo treba pa 'perutnice usaditi', da bom lahko letal od ene do druge hiše.«

Pismonoša je pohitel proti Goropekam in končal službo za tisti dan. Tokrat so mu bile v pomoč sanke. Sicer pa si zdaj brez sank skoraj ne morem predstavljati prebivalca teh vasi. Uporabljajo jih šolarji, delavci, skratka vsi. Vse dotle, dokler ne bodo na cesto nasuli peska. »Se ponoči se vozijo, te...« je dejala sta-

Upravnik Doma na Goropekah Jože Bogataj

rejša ženička, ki sem jo dohitel malo pred Žirmi. Očitno ji ne gre v glavo današnja mladina.

Goropeke, vas nad Žirmi. Vas, ki zaradi bližine Žirov ne izumira. Ljudje ostajajo doma, saj imajo službo blizu. Res pa je, da sta v zimskem času tudi dva dobra kilometra včasih dolga.

Besedilo in slike:
J. Govekar

Goropeke. Cerkev v vasi kliče po popravilu

Odločno in samozvestno do cilja

Svinjska glava za presnetega pusta

Jeseničani so se letos še posebej odrezali, saj so predpustno tekmovanje za trofejo Svinjska glava — presenetljivo! — organizirali celih petnajst dni pred rokom!

Gor in dol je vozila žičnica jeseniškega VIATOR-ja, gor in dol so vozili avtobusi istega podjetja. Vsi so hoteli doživeti, videti, morda celo preživeti!

Na startu pustnih mask je bilo čutiti vznemirjenost, tremo pred odločilnim spustom. V primeri z našimi predstavniki na olimpijskih igrah in na našo veliko srečo se nobena pustna šema ni ustrašila zahtevne proge tako, da bi svojo udeležbo odpovedala.

Nekateri nastopajoči so vozili s tako hitrostjo, da so prehiteži one, ki so smučali nič kilometrov na uro in ki so jih celo oprezni in bistrooki gledalci komaj spremljali z očmi. Da o tistih, ki so prehitevali, raje ne govorimo, ker razen motne razpotegnjene črte ni bilo videti ničesar drugega.

Gledalci so bili presrečni, ko so ugledali nebeškega sla. Prihajal je naravnost iz nebes prav zdaj — ko nam edino Bog lahko še pomaga!

Iz zaverovanosti vase in v svojo odločne in trdne ter edino zveličavne odločitve je po posebni progi prihajal v cilj olimpijski komite. Obi-

čajna proga je bila zanj prelahka. Toda zamazal je in ni in ni se mogel spustiti. Hudo se je namučil njegov vodnik, da ga je končno le spravil v areno — pravega osla trma-stega!

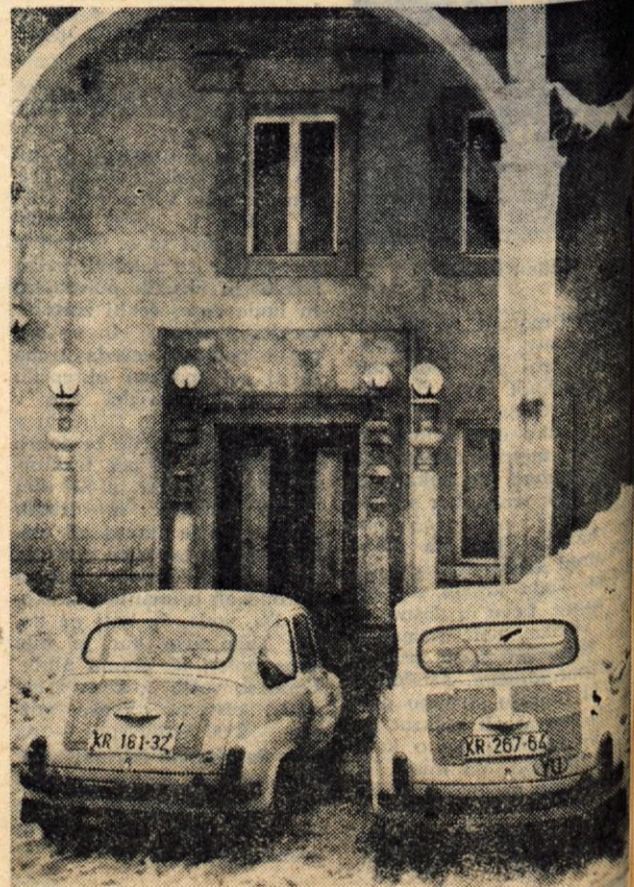
Ko so izvolili novega župana Črnega vrha (»srečno roko ste imeli, da ste mene dobili, dragi občani, preljubi farani«) so obiskovalci, globoko prevzeti in pretreseni ob misli, da jim do pravega pusta preostaja le borih petnajst dni mokrih priprav, meni nič, tebi nič izkoristili priložnost in še pozno v večer kar naprej in naprej le v »šonke« tiščali.

D. Sedej

Brez ljubljanskega Zita ni šlo

Ljubljanska banka

Dobro sva parkirala. Kako pa priti v Preše novo gledališče ni najina stvar. — Foto: F. Perdan

Na predpustnem tekmovanju na Črnem vrhu nad Jesenicami je sodelovala tudi tale duhovita pustna šema

Na pustno soboto
in pustni torek

pustovanje

v hotelu Bor in gradu Hrib
v Preddvoru

Rezervacije z večerjo 50 din.
Lepe nagrade za najboljše maske.

RAZNAŠALCA-(KO)

za dostavo jutranjika DELO naročnikom na
dom za področje v Škofji Loki sprejemmo
takoj.

Delo primerno za gospodinje in upokoјence. Zelo
dober zaslupek in ostali pogoji.
Ponudbe sprejema podružnica ČGP »DELO« Kranj,
Koroška cesta 16.

ČEVLJARNA
RATITOVEC
Železniki

RAZPISUJE
LICITACIJO

za OSEBNI AVTO
KOMBI IMV
v dobrem stanju

Izključna cena je 14.000
din brez prometnega
davka.

Licitacija bo v petek, 11.
februarja na sedežu pod-
jetja od 6. do 8. ure za
družbeni sektor in od 8.
do 10. ure za zasebni sek-
tor.

Razpisna komisija pri ZAVODU ZA LETOVANJE KRANJ

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati
še naslednje:

- da ima višjo izobrazbo pedagoške, pravne ali
ekonomske smeri, 5 let delovnih izkušenj, od tega
najmanj 3 leta na odgovornih delovnih mestih;
- da ima srednjo izobrazbo ekonomske ali pedago-
ške smeri ali visoko kvalifikacijo gostinske sme-
ri, 8 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let
na odgovornih delovnih mestih.

Pismene prijave sprejema razpisna komisija pri Za-
vodu za letovanje Kranj, 15 dni po objavi.

KINO CENTER KRANJ

bo predvajal
od 10. do 13. februarja 1972
ameriški barvni spektakel

Samson in Dalila

Oglejte si film, ki vas bo navdušil
tako kot QUO VADIS

Aerodrom Ljubljana — Pula

Letališko in turistično podjetje
KRANJ, p. p. 33

1. OBJAVLJA IN VABI K SODELOVANJU KANDIDATE ZA NASLEDNJA PROSTA DELOVNA MESTA:

1. šefa kuhinje
2. 4 KV ali PK natakarje
3. 2 NK pomivalci
4. 2 KV ali PK kuharja
5. PK sobarice

Kandidat pod točko 1. mora izpolnjevati poleg splošnih pogojev še naslednje po-
sebne pogoje:

- srednja izobrazba ali VK gostinske stroke — kuharska smer
- znanje angleškega jezika
- sposobnost za delo z ljudmi
- zaželeno praksa na enakih ali podobnih delovnih mestih

Prijave s potrebnimi dokumenti in dokazili o dosežani praksi, strokovni usposob-
ljenosti in potrdilom o nekaznovanju pošljite splošnemu sektorju podjetja.
Razpis velja 15 dni po objavi oziroma do zasedbe delovnih mest.

2. RAZPISUJE:

- 1 štipendijo na ekonomski fakulteti ali visoki ekonom-
sko komercialni šoli (III. ali IV. letnik)
- 1 štipendijo na strojni fakulteti (III. ali IV. letnik) ali
na višji tehnični šoli strojni oddelek (II. letnik).

Prošnjo z dokazili o dosežanju šolanju in materialnem položaju pošljite sploš-
nemu sektorju podjetja v roku 1 meseca od objave.

CREINA

turistično
prometno
podjetje
KRANJ

Dobrodošli na veselim
pustovanju

v hotelu CREINI
v soboto 12. februarja in torek
15. februarja

Nagrade za maske!
Igra ansambel Karavanke

Opozorilo vsem lastnikom psov!

Zaradi izredno visoke snežne odeje je gibanje divjadi
zelo oteženo in trpi zaradi tega veliko pomanjkanje.
Pri tem pa so divjadi skrajno nevarni potepuški psi.
Zato opozarjamo vse lastnike psov, da jih privedejo in
jih ne izpuščajo v lovišča.

Vsem lovčim smo dali nalogo, da pri obhodih lovišč
vse pohajkujoče pse pokončajo (po določilu Zakona o
lovstvu SRS št. 22-122/66 — člen 23). Lovska organiza-
cija pa bo vložila zahtevek za vsak uničen komad divja-
di po veljavnem ceniku.

Lovska zveza za Gorenjsko

mali oglasi

PRODAM

Prodam PEC na olje, 80-litrski HLADILNIK, električni STEDILNIK in POMIVALNO MIZO. Reševa 4a, Kranj

568
Prodam litoželezno KOPALNO KAD (samo stoječa). Bašelj Franc, Kidričeva 17, Kranj, telefon 21-635
569
Prodam dva PRASIČA za zakol. Sp. Brnik 13
570
Prodam 150 kg težkega PRASIČA za zakol. Dvorje 17, Cerklje
571

Gostinsko in trgovsko podjetje
CENTRAL Kranj

sprejme v redno delovno razmerje

PRODAJALKO
ŽIVILSKÉ STROKE

Informacije dobite v splošnem sektorju podjetja, Kranj, Maistrov trg 11/I.

Prodam 150 kg težkega PRASIČA za zakol. Stefanja gora 27, Cerklje
572

Prodam KRAVO simentalco z drugim teletom in PRASIČA za zakol. Likozar Jernej, Voklo 38, Senčur
573

Prodam sedem tednov stare PRASIČKE. Sp. Senica 8, Medvode
574

Prodam dobro ohranjen 40-litrski ELEKTRIČNI LONEC in POLCILINDER. Tomšičeva 11, Kranj
575

Prodam suhe BUTARE in črno SEMENSKO DETELJO. Suha 29, Kranj
576

Prodam PLINSKI STEDILNIK na štiri plošče, ELEKTRIČNI STEDILNIK tobi na štiri plošče in levi namizni STEDILNIK s kotličkom. Britof 156, Kranj
577

Prodam GNOJNICNO CRPALKO, hrastov SOD za gnojnico in SLAMOREZNIČO. Voglje 50
578

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, maiooglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnik: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Perodam ELEKTRIČNI STEDILNIK tobi za 250 din in emajliran vzdoljiv KOTEL. Jezerska cesta 122, Kranj
595

KUPIM

Kupim do 2000 kosov ZIDAKA. Bertoncelj Janez, Podblič 28, Zg. Besnica
579

MOTORNÁ VOZILA

Kupim AUSTINA 1300, letnik 1971 ali vzamem vrstni red predplačila. Rujevič Peter, Kidričeva 47, Kranj
580
Prodam FIAT 850 šport. Voklo 18, Senčur
581

STANOVANJA

10 km iz Kranja oddam eno ali dve SOBI za določen čas (10 let). Ponudbe poslati pod »nekaj predplačila«
582
Dekle išče SOBO v Kranju ali okolici. Ponudbe poslati pod »nujno«
583

ZAPOSLOTITVE

Iščem BAS KITARISTA za igranje narodno-zabavne glasbe, po možnosti iz okolice Radovljice. Ličar Alojz, Posavec 21, Podnart
584

Sprejemem DELO na dom v popoldanskem času. Naslov v oglasnem oddelku
585

ZDRUŽENJE SOFERJEV IN AVTOMEHANIČOV JESSENICE, Prešernova ulica išče USLUŽBENKO za popoldanski čas. Nastop službe takoj. Pismene ponudbe pošljite na gornji naslov
586

IZGUBLJENO

Zatekel se je črn lovski PES. Šenk, Moše 3, Smlednik
587

POSODJILA

Potrebujem 5000 din posojila za 6 mesecev. Dam 30 % obresti. Ponudbe poslati pod »garancija«
588

Nujno potrebujem 5000 din posojila za 6 mesecev. Ponudbe poslati pod »30 % obresti«
589

PIREREDITVE

MLADINSKI AKTIV MAVČICE priredi v nedeljo, 13. februarja, ob 18. uri MLADINSKI PLES. Igra ansambel TURISTI. Vabljeni! 590
MLADINSKI AKTIV PREDOSLJE prireja v soboto, 12. februarja, ob 19.30 v KULTURNEM DOMU PUSTOVANJE. Igral bo priznani an-

sambel VISKI FANTJE. Maske nagrajene. Pridite, prijetno se boste zabavali 532

KUD ZALOG pri Cerkljah priredi v soboto, 12. februarja, ob 19. uri PUSTOVANJE v šolski dvorani v ZALOGU. V družbi mask in dobri kapljici se boste dobro počutili. VESELI TRGOVCI vam bodo postregli z domačimi vižami in še kaj drugega, da boste zadovoljni. Vabljeni! 591

TRADICIONALNO MASKARADO

12. in 15. februarja s pustnim menujem ali brez prireja

»PARK« restavracija, Kranj.

Maske nagrajene. Pravočasno rezervirajte prostor.

Po pustnih dneh od 16. februarja dalje, pripravljamo teden ribjih specialitet.

VLJUDNO VABLJENI

MLADINSKI AKTIV MAVČICE priredi v soboto, 12. februarja, in v torek, 15. februarja, ob 18. uri VESELO PUSTOVANJE. Maske nagrajene. Igrajo TURISTI. Vabljeni! 592

Krajevna organizacija RDEČEGA KRIŽA Sv. Duh prireja PUSTOVANJE v soboto, 12. februarja, in v torek, 15. februarja, v KULTURNEM DOMU Sv. DUH. Pričetek ob 20. uri. Vabi odbor 593

SD Sava Kranj, Benedikova 12

TRADICIONALNA MASKARADA v domu Partizana

v Stražišču bo 12. februarja 1972 ob 20. uri.

Maske dobrodošle in nagrajene.

Rezervacije sprejema gostilna Benedik v Stražišču, telefon 22-888.

V nedeljo, 13. februarja ob 15. uri bo otroška maskarada.

Krajevna organizacija SZDL KOKRICA prireja PUSTOVANJE v soboto, 12. in torek, 15. februarja, ob 19. uri v kulturnem domu Franca Mraka na KOKRICI. Maske zaželeno. Igra ansambel PLANINSKI ORKESTRALNI KVINTET. Vljudno vabljeni 594

SD Senčur priredi v soboto, 12. februarja, ob 20. uri v kulturnem domu Senčur MASKARADO. Igra ansambel TEKTITI. Maske bodo nagrajene. Rezervacije dobite v samopostrežni trgovini Senčur. Vljudno vabljeni.

KINO

Kranj CENTER

9. februarja amer. barvni film ZA MRTVE JE PREHOD PROST ob 16. uri, ob 18. in 20. uri nastopa MISO KOVAC

10. februarja amer. barvni film SAMSON IN DALILA ob 16., 18. in 20. uri

11. februarja amer. barvni film SAMSON IN DALILA ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIC

9. februarja angl. barvni film SMRT TRKA DVAKRAT ob 16. uri, amer. barv. film ZA MRTVE JE PREHOD PROST ob 18. in 20. uri

10. februarja premiera ital.-franc. barvnega filma AFERA NA AZURNI OBALI ob 16., 18. in 20. uri

11. februarja amer. barvni film ZA MRTVE JE PREHOD PROST ob 16. in 20. uri, angl. barvni film SMRT TRKA DVAKRAT ob 18. uri

Tržič

10. februarja premiera amer. barvnega CS filma VOHUN V ZELENEM KLOBUKU ob 18. in 20. uri

11. februarja amer. barvni CS film VOHUN V ZELENEM KLOBUKU ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

10. februarja premiera amer. barvnega CS filma DJANGO STRELJA PRVI ob 18. in 20. uri

11. februarja amer. barvni CS film DJANGO STRELJA PRVI ob 20. uri

Radovljica

9. februarja amer. film FRA DIAVOLO ob 18. in 20. uri

10. februarja italij. barvni film VOLK SIERA BLANKE ob 20. uri

11. februarja amer. barvni film BILLY KID ob 20. uri

Jesenice RADIO

9. februarja nemški barvni film CUDEŽ LJUBEZNI

10. februarja amer. film BOJISCE

11. februarja italij. barvni film NEVIDNA ŽENA

Jesenice PLAVZ

9. februarja amer. film BOJISCE

10. februarja ital.-francoski barvni film DVOBOJ NA SVETU

11. februarja ital.-francoski barvni film DVOBOJ NA SVETU

Dovje Mojstrana

9. februarja amer. barvni film DOBRI IN SLABI FANTJE

Kranjska gora

10. februarja nemški barvni film CUDEŽ LJUBEZNI

Javornik DELAVSKI DOM

9. februarja italij. barvni film DVOBOJ NA SVETU

Škofja Loka SORA

9. februarja italij. barvni film SKUSNJAVE MLAGA CASANOVE ob 18. in 20. uri

10. februarja italij. barvni film KRVAVA MATI ob 20. uri

11. februarja italij. barvni film KRVAVA MATI ob 18. in 20. uri

Železniki OBZORJE

9. februarja franc. barvni film ZACETNICE NA PLOČNIKU ob 20. uri

11. februarja italij. barvni film SKUSNJAVE MLAGA CASANOVE ob 20. uri

KAVA

ŽIVILA

PRESERNOVO
GLEDALISCE

V sredo, 9. februarja, ob 19.30 uri predstava MARTIN KACUR, ki naj bi jo uprizorilo Sentjakobsko gledališče iz Ljubljane ob tednu slovenske drame v Kranju, OPADE zaradi bolezni v ansamblu.

Izvršilni odbor
ZAVODA ZA
ZDRAVSTVENO
VARSTVO KRANJ

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE DDD SLUŽBE
za nedoločen čas.

Pogoji: tehnik veterinarske, sanitarne ali kmetijske smeri z vsaj 10-letno delovno dobo.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Ijubljanska banka

EMONA

Ljubljana,
obrat »Poljedelstvo
Gozdarstvo
Govedoreja«

prodaja na svojih enotah
Vodice in Smlednik

večje količine govejega gnoja po
ugodnih cenah.

Natančnejše informacije o prodaji dobite na ome-
njenih enotah.

Ljubljanska banka

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas
je za vedno zapustila naša draga mama

Karolina Mohor

roj. Sobolj

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 10. februarja 1972 ob 16. uri izpred hiše
žalosti v Senčurju, Mlakarjeva 2.

Zalujoči: hčerke Micka, Vera, Kati in sinova Stefan in Tine z družinami,
bratje in sestre, nečakinje, vnuki in vnukinje ter drugo sorodstvo
Senčur, Kranj, Zagreb, Zayidoviči, Zenica, dne 8. februarja 1972

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je umrl
naš dragi mož, oče, stari ata in ded

Janez Jerman

upokojenec

Pogreb bo v četrtek, 10. februarja, ob 16. uri izpred mrliške vežice na poko-
pališče v Kranju.

Zalujoči: žena Ivana, hčerka Anica,
zet Andrej, vnukinja Majda in An-
dreja z družinami, bratje, sestre in
drugo sorodstvo

Kranj, 7. februarja 1972

Zahvala

Ob izgubi našega nepozabnega moža, očeta, starega očeta, tasta in strica

Leopolda Možina

se zahvaljujemo prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje in ga po-
spremili k zadnjemu počitku, sosedom, pevcem ter vsem, ki so darovali cvetje
ali kakorkoli počastili njegov spomin.

Zalujoči: žena Avgusta, hčerka Anica
in sin Miro z družinama ter drugo
sorodstvo

Struževo, 8. februarja 1972

Malomarnost ogroža varnost

Porazni rezultati pregledov vozil na jeseniških cestah

Na zadnji seji komisije za vzgojo in varnost v prometu na Jesenicah so sprejeli sklep, da bodo republiško akcijo Na cesti nisi sam tudi na Jesenicah podaljšali, tako da bo potekala še februarja in marca. V prvem delu akcije, ki je trajala od 15. oktobra do 31. januarja, so predvsem opozarjali voznike motornih vozil na primerno opremo njihovih vozil in na slabe zimske razmere, v drugem delu akcije pa bodo začeli vestno pregledovati in ukrepati.

V prvem delu akcije so člani komisije skupaj s prometno milico opravili pregled motornih vozil na cesti in pregled motornih vozil v tistih podjetjih na Jesenicah, ki se ukvarjajo s prevozom potnikov in tovara. Rezultati teh pregledov so porazni!

**RESILNI AVTOMOBILI
Z NEPRIMERENIMI GUMAMI**

V štirih urah so na jeseniških cestah ustavili in pregledali 96 motornih vozil. Petim voznikom so zaradi večjih okvar na njihovih vozilih odvzeli vozniška dovoljenja, 12 voznikov so mandatno kaznovali, 19 voznikov pa je moralo plačati kazen zaradi manjših okvar.

Ko so pregledovali vozila podjetij, ki se ukvarjajo s prevozom tovara in potnikov, so dobili naslednje rezultate: pri Avto-moto društvu na Jesenicah so pregledali 6 vozil, od tega so bila kar štiri vozila tehnično pomanjkljivo opremljena (izrabljene gume, brez dodatne opreme, brez obvezne prve pomoči itd.).

Pri Ljubljana transportu ali VIATORJU, največjem jeseniškem transportnem podjetju, ki ima avtobuse za mestni in medkrajevni potniški promet, so pregledali 16 vozil. Kar 9 vozil ni bilo primerno opremljenih za vožnjo. Tako tista, ki so prihajala z voženj v garažo in tista, ki so se odpravljala na vožnjo. Našli so celo voznika mestnega avtobusa, ki ni niti približno vedel, kje in ali

sploh ima varnostni trikotnik in ostalo dodatno opremo!

Vsa tri vozila jeseniške Rešilne postaje so imela izrabljene gume! Po 20. februarju bodo akciji ponovili.

NESREČE

V opomin in resno opozorilo naj bodo lastnikom motornih vozil naslednji podatki. Lani je bilo v jeseniški občini 527 prometnih nesreč, od tega 320 v naseljih in 207 zunaj naselja. 17 nesreč je bilo smrtnih, v nesrečah je bilo 82 huje ranjenih, 77 pa lažje. Kar 94 nesreč se je pripetilo na cesti M. Tita 31 nesreč na Cesti železarjev, 32 na Cesti Borisa Kidriča, 77 nesreč je bilo na cesti od Hrušice do Martuljka, 52 od Martuljka do Kranjske gore, na stranskih cestah pa je bilo 56 nesreč.

Lani je bil najpogostejši vzrok nesreč neprimerna hitrost, na drugem mestu je neprevidnost in že na tretjem mestu vinjenost.

Organi milice so lani izrekli za 4 milijone dinarjev mandatnih kazni, v 5710 primerih so opozarjali pešce in voznike, zaradi vinjenosti in drugih prekrškov pa odvzeli 460 voznških dovoljenj.

D. Sedej

nesreče**Nezgoda pri srečanju**

V soboto, 5. februarja, dopoldne je na Gorenjski cesti v Radovljici voznica osebnega avtomobila Magda Jenstrle iz Radovljice zavijala v levo. Ker je iz nasprotnne smeri takrat pripeljal tovornjak, vozil ga je Slavko Krivic z Brezlj, je voznica svoj avtomobil ustavila. Za njo pa je pripeljal avtobus, ki ga je vozil Jože Kenda iz Kranja. Pri zaviranju je zadnji del avtobusa zaneslo v levo v tovorni avtomobil. Pri trčenju je nastalo za okoli 25.000 din škoda.

**Delovna skupnost delovne enote
tiskarna
CP GORENJSKI TISK KRANJ**

razglašja prosto delovno mesto

administratorja

Pogoj: administrativna šola, dobro obvladanje strojepisja.

Ponudbe na razpisano delovno mesto sprejema tajništvo podjetja CP Gorenjski tisk Kranj, Ul. Moše Pijade 1 do 16. februarja 1972.

I. državno prvenstvo v smučanju za pionirje

Vsi tekmovalci kot ena družina

Več kot 300 pionirjev iz vse Jugoslavije se je v petek in soboto v Poljanah, Zelenikah in na Starem vrhu prvič spoprijelo za naslove državnih prvakov in alpskih in klasičnih smučarskih disciplin. Slovesen zaključek prvenstva, ki bo prav gotovo vsem tekmovalcem ostal v nepozabnem spominu, je bil v soboto popoldne v Škofji Loki. Nebo nad mestom so parale živobarvne rakete, ko je parada krenila proti mestu razglasitve rezultatov — kino dvorani Sora: na čelu zastavonoša z jugoslov. zastavo, za njim pionirji z emblemom držav. smučarskega prvenstva, zastavonoše z zastavami republik, pihalni orkester, člani pripravljalnega odbora in tekmovalci Bosne in Hercegovine, Črne gore, Hrvaške, Makedonije, Srbije ter številno zastopstvo Slovenije. Vsem navzočim sta spregovorila pokrovitelj predsednik škofjeloške občinske skupščine Zdravko Krvina in predsednik pripravljalnega odbora Janez Šter. Po kratkih pozdravnih besedah so zadonele fanfare in takoj nato so najboljši tekmovalci prejeli medalje in diplome. Ob koncu, ko se je državna zastava ob petju naše himne spuščala po drogu, ni preostalo drugega kot le še želja, da se prihodnje leto mladi pionirji spet srečajo v eni od jugoslovanskih republik.

V ALPSKIH DISCIPLINAH VSE REPUBLIKE

Tekmovanje v alpskih disciplinah se je v soboto nadaljevalo s slalomom. Nastopilo je 152 tekmovalcev iz vseh jugoslovanskih republik, kar je posebnost svoje vrste. Nobenemu izmed tekmovalcev ni uspel podvig, zmaga v vesleslalomu in slalomu. Kljub sneženju proga za slalom tekmovalcem ni delala prehudih preglavic. Odstopov in

diskvalifikacij je bilo malo. Člani SK Transturist, ki so imeli v rokah pripravo tekmovalcev v alpskih disciplinah, so svojo nalogo odlično opravili.

Rezultati slaloma — mlajše pionirke: 1. Tome (Medvode) 67,15, 2. Fluhar (Branik) 70,11, 3. Dolinar (Olimpija) 72,48; **starejše pionirke:** 1. Križaj (Tržič) 83,59, 2. Blažej (Olimpija) 87,18, 3. Pečarič (Branik)

87,55; **mlajši pionirji:** 1. Stefe (Tržič) 68,35, 2. Valič (Transturist) 69,40, 3. Sitar (Branik) 69,53; **starejši pionirji:** 1. Zavrl (Branik) 80,47, 2. Popenko (Branik) 80,73, 3. Strel (Transturist) 81,92.

JENKO DRŽAVNI PRVAK V SKOKIH

Tekmovanje v skokih je bilo v soboto popoldne na 25-metrski skakalnici v Poljanah. Marljivi delavci SD Poljane so tekmovalce odlično pripravili. Za naslov državnega prvaka se je potegovalo 29 starejših pionirjev, izven konkurence pa je nastopilo še 7 starejših pionirjev, ki niso imeli pravice nastopiti za državne naslove in 16 mlajših pionirjev. Med skakalci sta bila le dva tekmovalca iz Hrvaške — člana Goranina iz Delnice. Naj omenim še eno zanimivost: na tekmovalcu ni bilo niti enega samega padca.

Rezultati: 1. Jenko (TVD Križe) 196,6 (27,5, 29,5), 2. Berčič (Ilirija) 190,2 (28, 28), 3. Burjak (Alpina) 188,9 (27,5, 29), 4. Anžel (Ilirija) 186,5 (25,5, 27,5), 5. Demšar (TVD Križe) 185,9 (26,5, 27,5).

J. Govekar

Železniki: med pionirji domačini, med pionirkami pa SD Skrat

Stafeti pionirjev Alplesa in SD Skrat — Polet (Hrvaška) sta zmagovalek drugega dne prvega pionirskega prvenstva SFRJ v klasičnih disciplinah v Železnikih. Mladi člani Alplesa so že v prvi predaji dosegli malenkostno prednost, ki so jo na cilju še povečali in brez težav premagali ostalih šest konkurentov. Pri pionirkah pa so presenetile članice športnega društva Skrat, ki so z odlič-

nim tekom premagale favorizirane tekmovalke Lovrenca na Pohorju. Preseneča pa tudi odlično tretje mesto pionirke Zablajaka, ki so kljub pomanjkljivi opremljenosti prestale prvo pionirsko preizkušnjo. Organizacija, ki je bila tokrat v rokah SD Alplesa, je bila odlična, saj so se pionirji v Železnikih počutili kot doma.

Rezultati — starejši pionirji (3 × 2 km): 1. Alplesa (Demšar, F. Eržen, T. Eržen) 29:20,5, 2. Maribor 29:41,2, 3. Olimpija 29:41,7, 4. Triglav 29:46,9, 5. Loška dolina 30:46,3; **starejše pionirke (3 × 1 km):** 1. SD Skrat (Marincel, Piršel, Sporič) 19:59,0, 2. Lovrenc 20:58,9, 3. Durmitor 25:56,2.

Medtem ko so se starejši pionirji in pionirke v tekih borili za prve državne naslove, pa so mlajše pionirke in pionirji tekmovali na meddruštveni tekmi. V konkurenci mlajših pionirk je bila najboljša Vidmarjeva (Dol), pri pionirjih pa si je zmago priboril spet domačin Franci Eržen.

Rezultati — mlajše pionirke (1 km): 1. Vidmar (Dol) 7:27,4, 2. Bernik (Olimpija) 7:52,8, 3. Pogačnik (Ihan) 8:05,8, 4. Štefančič (Kočevje) 9:48,4; **mlajši pionirji (2 km):** 1. F. Eržen (Alplesa) 9:50,8, 2. Škrbec (Loška dolina) 10:02,1, 3. Orešek (Ihan) 10:34,7, 4. Urh (Alplesa) 10:35,2, 5. Robač (Fužinar) 10:35,9.

Po končanem tekmovalstvu smo zaprosili za izjavo še trenerja pionirjev Alplesa Vinka Grašiča in najboljšega med pionirji domačina Tomaža Eržena.

Trener Vinko Grašič je bil oba dneva nasmejan, saj so njegovi fantje zasedali najboljše mesta: Sam pa je dejal: »Izredno sem zadovoljen s svojimi fanti, saj so se dobro odrezali in so trenutno res najboljši v državi med pionirji. Čeprav so zmagovali na domačem terenu, moram pripomniti, da so vsi ves teden pomagali pri pripravi prog.«

Tomaž Eržen: »To je moj doslej največji uspeh. Vesel sem, da sem s 14. letom osvojil prvi državni pionirski naslov. S tekom se ukvarjam pod vodstvom trenerja Grašiča šele dobri dve leti in upam, da bom ostal zvest tekaškemu športu.«

D. Humar

Peter Štefančič presenetil

V zgodnjih nedeljskih urah nas je glas iz radia reporterja Francija Pavšerja prijetno presenetil, saj nas je z daljnega Sappora, prizorišča XI. zimskih olimpijskih iger, razveselil s prijetno novico, da je Kranjčan, sicer član smučarskega društva Jesenice, Peter Štefančič na 70-metrski skakalnici dosegel odlično 10. mesto ter s tem drugi najboljši olimpijski dosežek v smučarskih skokih.

Peter Štefančič se je rodil 3. marca 1947 v Savski Loki v Kranju, po poklicu pa je avtomehanič pri Crelini. S skakalnim športom se je začel ukvarjati pod vodstvom trenerjev Dejana Šinka in Jožeta Javornika že kot pionir leta 1960. V letu 1970 je bil zmagovalac za pokal Kongsberga med juniorji, v letu 1969 pa je postal s 150 metri državni rekorder. Poleg mladinskega državnega in republiškega naslova je bil tudi dvakrat državni članski prvak (ta naslov si je enkrat

delil s Mescem). Lani na tradicionalnem Poldovem memorialu v Planici je med najboljšimi na svetu osvojil odlično tretje mesto. Petru je to že drugi nastop na olimpijskih igrah, saj je leta 1968 v Grenoblu zasedel na veliki skakalnici 38. mesto. V Sapporu pa ga čaka v petek še en nastop. Na 90-metrski skakalnici se bodo olimpijske kolajne že drugič pomerili najboljši. Upamo, da nas naša jugoslovanska četverica ne bo razočarala. Zanimivo je, da je Peter Štefančič startal kot pionir v alpskih disciplinah, toda po enoletu aktivnega tekmovalstva se je premislil in stopil v vrste skakalcev kranjskega kluba, ki so ponesli v Kranju v 21 držav Evrope, Amerike in Azije. Številne čestitkam za osvojeno deseto mesto na letošnji olimpijadi v Sapporu, kar je eden največjih uspehov jugoslovanskega smučanja, se pridružuje tudi naše uredništvo.

D. Humar

Leta 1969 se je Peter Štefančič prvič znašel na prvo mesto kot najboljši gorenjski športnik. Na zabavno športno prireditvi, ki sta jo organizirala uredništvo Glasa in Partizan Duplje, ga vidimo v družbi z našim športnim urednikom Jožetom Javornikom. Javornik je bil poleg Šinka Štefančičev trener.

**PROJEKTIVNO
PODJETJE
K R A N J
CESTA JLA 6/I
(nebotičnik)**

**IZDELUJE
NACRTE ZA
STANOVANJSKE
HIŠE
IN VSE
VRSTE
OSTALIH
GRADENJ**

Ljubljanska banka

Državno prvenstvo za starejše mladince in republiško prvenstvo za člane v smučarskih skokih

Jurman postavil rekord skakalnice v Žireh

V nedeljo je bila 70-metrski skakalnica v Žireh priložnost letošnjega državnega prvenstva v smučarskih skokih za starejše mladince in republiškega prvenstva za člane. Prvenstva, ki ga je pripravil SK Alpina, se je udeležilo dvajset mladincev — nastopili so le tekmovalci iz Slovenije — in trideset članov. Ob skakalnici se je zbralo v nekoliko meglenem in ne preveč hladnem vremenu več kot 2000 gledalcev, ki so uživali v lepih in dolgih skokih.

V poskusni seriji so se tekmovalci poganjali čez most skakalnice nekoliko zadrdano. Večina skokov se je končala nekje pri šestdesetih metrih. Vodstvo tekmovanja je po končani poskusni seriji sklenilo, da vsem tistim tekmovalcem, ki niso kos tako veliki skakalnici, preprosto nastop.

V prvi seriji je pri starejših najdlje potegnil Ilirjan Ilnikar — pristal je na 63,5 metra — le pol metra krajši pa je bil skok Logatčana Mlakarja. Gledalci so stiskali pesti, ko se je po zaletišču ognal eden od favoritov, domačin Janez Poljanšek. V prekrasnem slogu je pristal na 65 metrih, vendar ni zdržal. Skok se je na veliko žalost vseh prisotnih končal s padcem. Druga serija ni prinesla bistvenih sprememb. Ilnikar in Mlakar sta oba skočila po 59 metrov, Poljanšek pa je tudi tokrat padel. Po tekmi mi je povedal, da ni bil dobro pripravljen, eden od vzrokov pa je tudi gaš bo treba čimprej popraviti.

Turk drugi

Na zadnjem izbirnem tekmovanju kegljačev za državno reprezentanco, ki bo konec maja nastopila na svetovnem prvenstvu v Splitu, si je Kranjčan Jože Turk z 925 podrtimi keglji priboril drugo mesto.

V končni razpredelnici je bil najboljši Turk (Triglav), ki je podrl 7371 kegljev, na naslednjih mestih pa so Muše (Split) 7274, Piber (Grmošica) 7256, četrti je Miklavčič (Gradis) 7209 itd.

-dh

Na republiškem prvenstvu za člane so bili zbrani vsi naši najboljši skakalci z izjemo bratov Pudgar, Štefančiča in Meseca, ki nastopajo v Sapporu, ter obojega Zajca. Serijo dolgih skokov je začel Triglavčan Norčič z 69 metri in nadaljeval Ilirjan Prelovšek s 70,5 metra. Jasno je bilo, da je rekord skakalnice — last Draga Pudgarja — v nevarnosti. Res ni bilo treba dolgo čakati. Najprej je rekordno znamko preskočil Jeseničan Demšar, vendar je pri 72,5 metra padel. Kar ni uspelo Demšarju, je popravil kasnejši zmagovalac Janez Jurman. V lepem slogu je s stoječim skokom potrdil Demšarjevo dolžino. Skoki v drugi seriji so bili nekoliko krajši. Vsi favorizirani — Jurman, Prelovšek in Norčič — ter Demšar so skočili po 67,5 metra, kar je pomenilo tudi največjo dolžino v drugi seriji.

Rezultati — starejši mladinci: 1. Ilnikar (Ilirija) 198,7 (63,5, 59), 2. Mlakar (Logatec) 195,8 (63, 59), 3. Tršar (Logatec) 172,1 (60, 53), 4. Bradeško (Ilirija) 169,4 (59,5, 52), 5. Kogovšek (Ilirija) 164,0 (59, 52) itd.

Člani: 1. Jurman (Ilirija) 239,6 (72,5, 67,5), 2. Prelovšek (Ilirija) 237,6 (70,5, 67,5), 3. Norčič (Triglav) 231,9 (69, 66,5), 4. Dolhar (Ilirija) 227,0 (70, 65), 5. Giacomelli (Ilirija) 218,3 (64,5, 62,5) itd.

J. Govekar

Poraz plavalcev Triglava v Zagrebu

Plavalci kranjskega Triglava so se med vikendom pomerili v Zagrebu za pokal mesta Reke z domačo Mladostjo in reškimi Primorjem. Državni prvak Mladost je bil tokrat premočan nasprotnik za Kranjčane. Levji delež so

spet imele plavalke, najboljše med njimi pa je bila Boni Pajntar, ki je s časom 2:56,7 na 200 m prsno postavila nov republiški rekord za zimске bazene.

Rezultati — moški (100 m prosto): 1. Lustik (Primor-

REZULTATI — STAREJŠI PIONIRJI: 1. Bogataj (Gorenja vas) 192,5, 2. Belančič (Triglav) 185,0, 3. Jenko (Križe) 184,0, 4. Burjak (Alpina), 5. Demšar (Križe), 6. Zevnik (Triglav), 8. J. Galjot, 10. Novak (Alpina), 11. Jenko (Triglav), 14. Rozman (Triglav), 15. Ribnikar (Križe); **MLAJŠI PIONIRJI:** 1. Langus (Jesenice) 174,0, 2. Podobnik (Alpina) 168,0, 3. Mohorič (Križe) 164,5, 4. E. Galjot (Triglav), 5. Ribnikar (Jesenice), 6. Krolnik (Alpina), 7. Prešeren (Jesenice), 8. Pibernik (Kammik), 9. D. Polanič (Triglav), 10. Berdajs (Jesenice), 13. Bizjak (Triglav), 14. Jemc (Jesenice), 15. Sink (Triglav) itd.

J. Javornik

Sankaške tekme na Šmarjetni gori

Občinski sindikalni svet Kranj in sankaški klub TRIGLAV Kranj sta priredila 5. februarja na naravni progi Šmarjetne gore sankaške tekme za III. prehodni pokal Občinskega sindikalnega sveta Kranj za vse kranjske kolektive.

Proga je bila dolga okrog 800 m, tekmovali pa so z navadnimi sankami do 10 kg.

Udeležilo se je 40 tekmovalcev iz različnih kolektivov. Največ udeležencev je bilo iz Iskre, saj so tudi iskraši že tretjič osvojili prehodni pokal, to pot v trajno last.

Vreme sicer ni bilo najboljše, saj je vseskozi rahlo snežilo, verjetno je bil to tudi vzrok, da udeležba ni bila tolikšna, kot smo pričakovali.

Štirje prvouvrščeni v vsaki disciplini so prejeli spominska darila, ostali do 5. mesta pa diplome.

Rezultati: ženske: 1. Jožica Marčun (Tekstilindus) 2,28, 2. Aca Murko (Ikos) 2,40, 3. Melita Šparovec (Iskra) 2,44;

moški: Jože Meglič 1,51, 2. Viki Šparovec 1,54, 3. Vili Rustja 1,59 (vsi Iskra);

ekipno: 1. ISKRA 9,89, 2. IKOS 11,02.

V.B.

Športna nedelja v Mošnjah

Delavsko prosvetno društvo Svoboda iz Mošnja je organiziralo v nedeljo več smučarskih tekmovanj. Dopoldne so se v smuku in slalomu pomerili člani, mladinci in pionirji. Najuspešnejši so bili Danilo Korošec pri članih, Franci Potočnik pri mladincih in Srečo Kopač pri pionirjih. Popoldne pa so bili tudi smučarski skoki na 15-metrski skakalnici. Tudi tu so se vsi tekmovalci dobro izkazali. Pri članih je zmagal

Opalk, pri mladincih Pristavec, pri pionirjih pa Zupan. Ker je med mladimi za ta šport veliko zanimanje, nameravajo skakalnice še povečati, ob njej pa montirati manjšo vlečnico. Sredstva za ureditev bo delno prispevala DPD Svoboda in krajevna skupnost Črničec; ker pa so ti objekti v neposredni bližini hotela Podvin, upajo, da jim bo pri tem pomagala tudi uprava hotela.

C. Zupan

Prvič veleslalom na Šmarjetni gori

Športno društvo Sava je v nedeljo organiziralo meddruštveni veleslalom na Šmarjetni gori. Udeležba je bila izredno dobra, saj je nastopilo blizu 80 tekmovalcev v treh starostnih skupinah.

Vrstni red — ženske: 1. Joci (Olimpija), 2. S. Bajželj, 3. Medja (oba Triglav); moški

do 30 let: 1. Leben, 2. Udovč (oba Triglav), 3. Pogačnik (Podnart); od 30 do 40 let: 1. Medja (Triglav), 2. Rozman, 3. Jaklič (oba Sava); nad 40 let: 1. Joci, 2. J. Pintar, 3. Vidic (vsi Sava); invalidi: 1. Bevc, 2. Furlan (oba Borec).

J.J.

Štefančič deseti

Več kot polovica enajstih olimpijskih iger zimskih športnikov so v Sapporu že spravili pod streho. Od naših predstavnikov so doslej — po pričakovanju — dosegli najboljše rezultate skakalci. 24-letni Kranjčan Peter Štefančič je z 10. mestom na srednji skakalnici dosegel svoj največji uspeh in s tem postal najbolje uvrščeni naš skakalec vseh časov na srednji skakalnici (doslej Zajc). Ostali so se uvrstili takole: 27. Danilo Pudgar, 35. Drago Pudgar in 37. Marjan Mesec. Vse uvrstitve pa so boljše kot so jih dosegli jugoslovanski skakalci pred štirimi leti na grenobelski olimpiadi. Dvoletno trdo delo zveznega trenerja Zdenka Remze je torej že obrodilo prve večje sadove. Zato bi bilo prav, da bi ga pri nas obdržali vsaj še štiri leta, saj ima odličnih kader skakalcev, ki bi bili sposobni pod njegovim vodstvom dosegati še boljše rezultate.

SAPPORO 72

Kombinatorec Janez Gorjanc je v splošnem zadovoljil z 32. mestom. Njegov dosežek pa bi bil lahko boljši, če bi naša olimpijska vrsta prispela v Sapporo vsaj nekaj dni prej, ne pa zadnja. Imel je premalo časa za priprave!

Bolj slabo so startali naši hokejisti v B skupini. Prvi dve srečanja so izgubili, in sicer z Norveško z 2:5 in z ZRN z 2:6. Upajmo, da bodo uspešnejši v igrah s Švico in Japonsko.

Danes bo prvič nastopil Marko Kavčič v veleslalomu. V Sapporu bo namreč na sporedu v sredo prvi tek veleslalomu, drugi tek pa bo v četrtek. V petek pa se bodo pomerili skakalci na veliki skakalnici.

J.J.

Teden slovenske drame

ČETRTEK, 10. februarja

Žarko Petan: RAJ NI RAZPROĐAN, Mestno gledališče ljubljansko

PETEK, 11. februarja

A. T. Linhart: TA VESELI DAN ali MATICEK SE ŽENI, SNG Maribor

SOBOTA, 12. februarja

Jaka Štoka: TRIJE TIČKI, SNG TRST

NEDELJA, 13. februarja

Tone Partljič: NAJ POJE ČUK, Primorsko dramsko gledališče — Nova Gorica

PONEDELJEK, 14. februarja

Razgovor »Tedna slovenske drame«: PERSPEKTIVE SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA DANES — Uvodna beseda: dr. Bratko Kreft, prireja Prešernovo gledališče s sodelovanjem Kluba kulturnih delavcev Kranj.

Vse predstave se bodo začele ob 19.30 razen predstave v nedeljo, 13. februarja, ki se bo začela ob 16. uri.

Prešernovo gledališče Kranj je v torek za letošnji »Teden slovenske drame« pripravilo noviteto, krstno izvedbo komedije Toneta Partljiča »Tolmun in kamen« v režiji Staša Potočnika, scenografa Saša Kumpa, kostumografa inž. arh. Milene Kumrove, z naslednjimi igralci: Ireno Šiling, Vladom Uršičem, Bibo Uršič, Tinetom Omanom, Cvetom Severjem in Jožetom Vunškom.

Posebej velja omeniti razgovor »Tedna slovenske drame« PERSPEKTIVE SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA DANES, za katerega je dalo pobudo Prešernovo gledališče skupaj s Klubom kulturnih delavcev Kranj in na katerega so povabljeni vsi avtorji in režiserji prireditve kakor tudi dramaturgi in vodje gledališč ter ostali pomembni dejavniki slovenskega gledališkega prostora. Razgovor, ki ga bo uvedel dr. Bratko Kreft, bo nedvomno osvetlil vsaj nekatere aspekte oziroma možnosti slovenskega gledališča in njegovih naporov za čimvečjo prodornost in kvaliteto.

Naj cenjene gledalce opozorimo še na rezervacijo vstopnic, in to vsak dan dopoldne od 10. do 12. ure po telefonu oziroma osebno v pisarni gledališča ter uro pred začetkom predstave pri gledališki blagajni. — Prešernovo gledališče kakor tudi pokrovitelj letošnjega »Tedna slovenske drame« Kulturna skupnost Kranj v sodelovanju delovnih organizacij Sava — Iskra — Planika — Tekstilindus — IBI upata, da bo prireditve uspela vsaj tako kot je lani in da se bo z novimi pridobitvami — npr. včerajšnja podelitev Prešernovih nagrad v gledališču in pa razgovor »Tedna slovenske drame« ponedeljek, 14. februarja — uveljavila tako, kot je to primerno spominu našega največjega pesnika.

V prostorih delavskega doma je bila pred dnevi podelitev priznanj za najboljše ekipe in posameznike na petih letnih športnih igrah občinskega sindikalnega sveta Kranj. — Foto: B. Malovrh

Pravica do dela za vse

Prihodnji mesec bo leto dni, odkar je bil pri posebni osnovni šoli v Kranju ustanovljen oddelk za delovno usposabljanje srednje duševno prizadetih otrok — edini na Gorenjskem, poleg leto starejšega enakega oddelka v Škofji Loki. Oddelk, ki ima svoje prostore v neprimerni in vlažni učilnici — ob posebni osnovni šoli, je bil ustanovljen pravzaprav bolj iz varstvenih razlogov in v pomoč staršem pri vzgoji njihovih prizadetih otrok. Otroci v teh oddelkih, kategorizirani so kot srednje duševno prizadeti (imbecili), namreč ne sodijo drugam kot v zavode za duševno in telesno prizadeto mladino. Takih zavodov pa je pri nas premalo, čakalna doba na sprejem pa traja tudi več let.

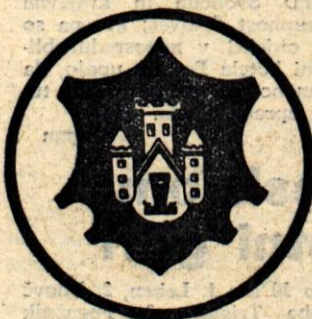
Na Gorenjskem je srednje duševno prizadetih 139 otrok. V zavode za delovno usposabljanje je bilo sprejetih le 20 otrok z Gorenjske, 5 odstotkov otrok pa je v omenjenih dveh oddelkih v Kra-

nju in Škofji Loki. To pomeni, da na Gorenjskem še vedno živijo tri četrtine srednje duševno prizadetih otrok brez vsake vzgoje (če izvzamemo starše) in usposabljanja za delo. Gorenjske občine so se že pred kakimi osmimi leti dogovarjale za skupen zavod, kasneje pa so ta problem rešile ločeno. Rezultat tega sta le dva oddelka s 13 otroki v Kranju in s 7 otroki v Škofji Loki. Za sedaj je tako, da Gorenjska glede tega še ne more uresničevati določil zakona, ki vsem otrokom daje pravico do vzgoje in izobraževanja.

Slika družbene zapuščenosti teh otrok pa morda navsezadnje le ni tako črna. Vsaj v Kranju se že precej kaže prava življenjska perspektiva za te otroke, ne tako kmalu sicer, a vendarle. Po preselitvi posebne osnovne šole v novo zgradbo, ki jo bodo začeli v skladu z načrtom graditi to pomlad, naj bi v stari stavbi organizirali

zaščitne delavnice. Tu bi srednje prizadeti otroci opravljali njim primerno delo, ter tako z zaslužkom pomagali staršem ali skrbnikom pri svojem vzdrževanju. Organizacija zaščitnih delavnic pa je povezana tudi z razumevanjem in predvsem dobro voljo delovnih organizacij v občini in v celi regiji. Otroci v takih delavnicah lahko opravljajo le lažja dela, ki zahtevajo le ročno spretnost (sortiranje, pakiranje itd.). Tako opravila pa so v mariborški delovni organizaciji neekonomična, za zaposlitev duševno prizadetih otrok pa posebno primerna. Morda bi bilo treba le še opraviti s predhodki delovnih organizacij, pa bi v skrbi za duševno prizadete otroke, ki imajo brez dvoma pravico do dela, ujeli dežele, ki so s takimi prizadevanji že korak dva pred nami. V Kranju se bo tako sodelovanje z industrijo morda uresničilo že prav kmalu.

L. M.

Potrošniki izkoristite enkratno priložnost!

»LOKA« Škofja Loka vam nudi v svojih prodajalnah:

SVINJSKO MESO V LASTNEM SOKU

300 g 4,45 din

GOVEJE MESO V LASTNEM SOKU

300 g 4,30 din

SE PRIPOROČAMO!

